

Inštitut za varstvo pri delu
in varstvo okolja Maribor

IVD Maribor
Valvasorjeva ulica 73
SI 2000 Maribor
T: + 386 (0)2 421 60 10
F: + 386 (0)2 421 60 60
E: info@ivd.si
I: www.ivd.si

Izdajatelj:
Center za izobraževanje in strokovne naloge
Telefon: 02/4216050, fax: 02/4216060, e-pošta: cis@ivd.si

IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA CIS-50231/24_v5

Naročnik:
MARIBORSKI VODOVOD d.o.o.
Jadranska cesta 24
2000 Maribor

Mag. Janko Pahič
Strokovni delavec

Boštjan Ivancič, univ.dipl.prav., inž.
Vodja CIS

Maribor, april 2025

12-1-4

12-1-4

12-1-4

12-1-4

12-1-4

EVIDENCA SPREMEMB

Revizija ocene tveganja št. 001, z dne 31.03.2025		Delovni nalog: CIS-50231/24_v5
št.	Vsebina sprememb	
1	Sprememba akta o sistemizaciji delovnih mest	
2	Sprememba delovnih mest v Sektorju centralne čistilne naprave	

VSEBINA

1 SPLOŠNI PODATKI	5
1.1 PODATKI O IZDELOVALCU OCENE	5
1.2 PODATKI O DELODAJALCU	5
1.3 POSVETOVANJE S PREDSTAVNIKI DELAVCEV	6
1.4 UPORABLJENA METODA	6
2 PODATKI O OBSTOJEČEM STANJU	7
2.1 SPLOŠNI PODATKI O DELODAJALCU	7
2.2 OPIS GLAVNIH TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV S Poudarkom NA VRSTAH NEVARNOSTI	8
2.3 SEZNAM DELOVNIH MEST, KI SO PREDMET OCENJEVANJA	9
2.4 PODATKI O NESREČAH, POKLICNIH BOLEZNIH IN NEVARNIH POJAVIH V PROCESU	12
DELA	12
3 ANALIZA IN OCENA ZBRANIH PODATKOV	13
3.1 UPORABA SPLOŠNIH UKREPOV ZA VARNOST PRI DELU	13
3.2 UPORABA POSEBNIH UKREPOV ZA VARNOST PRI DELU	15
3.3 ANALIZA NEZGOD, POKLICNIH BOLEZNI IN NEVARNIH POJAVOV	17
3.4 SKUPNI REZULTATI OCENJEVANJ TVEGANJA	18
4 UKREPI ZA ZMANJŠANJE RAVNI TVEGANJA IN OPREDELITEV	19
ODGOVORNOSTI	19
4.1 NAČRT ZA IZVEDBO PREDPISANIH ZAHTEV IN UKREPOV	19
4.1.1 Ukrepi, ki izhajajo iz ugotovljenih pomanjkljivosti	19
4.1.2 Stalni ukrepi in priporočila	21
4.1.3 Normativi za izvajanje posameznih ukrepov	27
4.2 NAČRT IN POSTOPKI ZA IZVEDBO UKREPOV V PRIMERU NEPOSREDNE NEVARNOSTI	30
4.3 OPREDELITEV OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI ODGOVORNIH OSEB IN DELAVCEV	31
5 ZAKLJUČEK	34
6 PRILOGE	35
6.1 POSTOPKI OCENJEVANJA TVEGANJA	35
6.1.1 Postopki za ocenjevanje tveganja po delovnih mestih	35
6.1.2 Ocenjevanje ključnih kazalnikov tveganja zaradi fizičnih obremenitev na delovnih mestih	37
6.1.3 Ocenjevanje tveganja zaradi izpostavljenosti kemičnim škodljivostim na delovnih mestih	39
6.1.4 Ocenjevanje tveganja po ADM obrazcih	41
6.2 OSTALE PRILOGE	
6.2.1 Opisi delovnih mest v podjetju Mariborski vodovod d.o.o.	
6.2.2 Organizacijska struktura družbe Mariborski vodovod d.o.o.	
6.2.3 Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v podjetju Mariborski vodovod d.o.o.	

MARIBORSKI VODOVOD d.o.o.**IZJAVA O VARNOSTI**

v skladu s 17. členom Zakona o varnosti in zdravju pri delu

Izdelana ocena tveganja predstavlja pisno ocenjena tveganja, katerim so delavci izpostavljeni ali bi lahko bili izpostavljeni pri delu. Na podlagi izvedene ocene tveganja so zaradi preprečevanja, odpravljanja in obvladovanja nevarnosti pri delu sprejeti:

- načrt za izvedbo predpisanih zahtev in ukrepov;
- načrt in postopke za izvedbo ukrepov v primerih neposredne nevarnosti;
- opredelitev obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb delodajalca in delavcev za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu

vključno z:

- obveščanjem in usposabljanjem delavcev,
- ustrezno organiziranostjo delovnega procesa in
- zagotavljanjem potrebnih materialnih sredstev v ta namen.

Izjavljamo, da bomo v skladu z izdelanim načrtom izvajali vse predpisane zahteve in ukrepe iz ocene tveganja.

Oceno tveganja bomo popravili in dopolnili vsakokrat:

- ko obstoječi preventivni ukrepi varovanja niso zadostni oziroma niso več ustrezni;
- ko se spremenijo podatki, na katerih je ocenjevanje temeljilo;
- ko obstajajo možnosti in načini za izpopolnitev oziroma dopolnitev ocenjevanja.

Delodajalec:

Jug Miran, direktor

Maribor, dne, 22.5.2025

1 SPLOŠNI PODATKI

1.1 PODATKI O IZDELOVALCU OCENE

IVD Maribor
Valvasorjeva 73, 2000 Maribor
Center za izobraževanje in strokovne naloge

Oceno izdelali:
mag. Janko Pahič

[Handwritten signature]

Sodelavci pri izdelavi ocene:
Andrej Herodež

[Handwritten signature]

Zdravstveni del ocene delovnih mest izdelali:
ZD Maribor

1.2 PODATKI O DELODAJALCU

Polni naziv in naslov firme:
MARIBORSKI VODOVOD d.o.o., Jadranska cesta 24, 2000 Maribor

Dejavnost:
E36.000 - Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode

Odgovorna oseba:
Jug Miran, direktor

Strokovna služba za varnost pri delu:
Notranja služba VZD

Izvajalec medicine dela:
ZD Maribor

1.3 POSVETOVANJE S PREDSTAVNIKI DELAVCEV

Predstavniki delavcev:

Svet delavcev

Način sodelovanja in posvetovanja s predstavniki delavcev:

Delodajalec mora delavcem omogočiti, da sodelujejo pri obravnavi o vseh vprašanjih, ki zadevajo zagotavljanje varnega in zdravega dela, v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi. Pravico iz prejšnjega odstavka tega člena uresničujejo delavci neposredno, s svojimi predstavniki v svetu delavcev, v skladu s predpisi, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju ali z delavskim zaupnikom za varnost in zdravje pri delu. Za izvolitev delavskega zaupnika iz prejšnjega odstavka tega člena se uporabljajo predpisi, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju (45. člen ZVZD-1, Ur. l. RS, št. 43/11).

Delodajalec se mora z delavci ali njihovimi predstavniki posvetovati o oceni tveganja, pa tudi o vsakem ukrepu, ki lahko vpliva na varnost in zdravje pri delu, o izbiri strokovnega delavca, izvajalca medicine dela, delavcev za prvo pomoč, in delavcev oziroma pooblaščenih oseb po posebnih predpisih za varstvo pred požarom in evakuacijo, ter o obveščanju delavcev in organizaciji usposabljanja. Delodajalec mora predstavnikom delavcev in sindikatom, ki so organizirani pri njem, posredovati na običajen način izjavo o varnosti z oceno tveganja in dokumentacijo o nezgodah pri delu, ki jo delodajalec hrani v skladu s predpisi. Če pri delodajalcu ni izvoljenih predstavnikov delavcev in ni organiziranih sindikatov, mora delodajalec listine iz prejšnjega odstavka javno objaviti na običajen način (46. člen ZVZD-1, Ur. l. RS, št. 43/11).

1.4 UPORABLJENA METODA

IVD metoda – analiza delovnih mest oz. tipičnih skupin delovnih mest

Stanje je bilo analizirano s pomočjo **IVD metode**, ki zajema analizo in oceno tveganj na posameznih delovnih mestih (ADM obrazci) kot zahteva 17. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS št. 43/2011). Metodo je izvedel Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor.

AUVA metoda – ocena tveganja zaradi izpostavljenosti kemičnim škodljivostim na delovnih mestih

AUVA (Allgemeine Unfallversicherungsanstalt) metoda je orodje, ki obsega analizo in oceno tveganj na posameznih delovnih mestih zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu, kot zahteva 17. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS št. 43/11) ter Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/21). Ocena tveganja je integriran sklop programske opreme za ocenjevanje tveganja, ki jo je razvil IVD Maribor.

BAuA metoda – ocena tveganja zaradi izpostavljenosti fizičnim obremenitvam pri delu

Za oceno tveganja zaradi fizičnih obremenitev je uporabljena metoda nemškega združenja za medicino dela - Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin – BAuA, ki temelji na ocenjevanju ključnih kazalnikov za oceno tveganja zaradi fizičnih obremenitev delavcev pri delu. Spada med presejalne metode, ki zagotavljajo informacije o ukrepih, ki lahko zmanjšajo tveganje za negativne učinke na zdravje. Zvezni inštitut za varnost in zdravje pri delu (BAuA) je okviru skupnega projekta "Večstopenjska analiza tveganja fizičnega stresa na delovnem mestu - MEGAPHYS" z nosilcem obveznega zavarovanja za primer nesreče - DUGV (Deutsche gesetzliche Unfallversicherung) razvil sistem "metod ključnih značilnosti oz. kazalnikov".

2 PODATKI O OBSTOJEČEM STANJU

2.1 SPLOŠNI PODATKI O DELODAJALCU

Začetek dela delodajalca:

24.04.1991

Organizacijske enote:

001.1 Poslovodstvo družbe

001.2 Tehnično razvojno operativni sektor - TROS

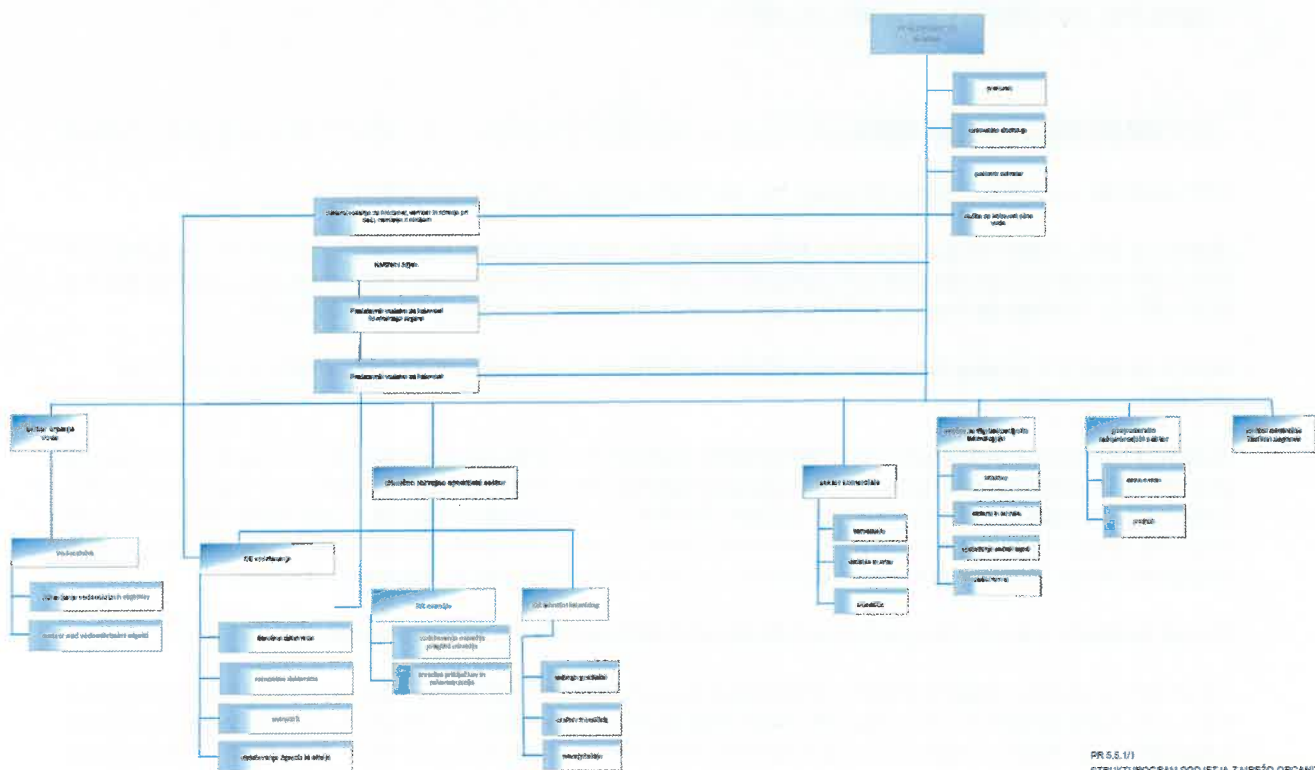
001.4 Sektor komerciale (SK)

001.5 Sektor črpanja vode (SČV)

001.6 Sektor za digitalizacijo in tehnologije (SDT)

001.7 Gospodarsko računovodski sektor (GRS)

001.9 Sektor centralna čistilna naprava (CČN)

PR 5.5.1/1
 STRUKTURNOGRAFIJ PODJETJA Z VREŽO ORGANIZACIJE
 MARIBORSKI VODOVOD
 JAVNO PODJETJE, D. O. O.
 maj 2005

2.2 OPIS GLAVNIH TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV S Poudarkom NA VRSTAH NEVARNOSTI

Upravno administrativni delovni procesi

Sedeče delo, prisilne drže, spotiki, obremenitve oči, spremembe vratne hrbtenice, bolečine v križu, slabšanje vida,

Vzdrževanje in delo na vodooskrbnih objektih

Spotik, zdrs, prenašanje bremen/opreme, izpostavljenost kemičnim snovem, hrupu in drugim škodljivostim, udeležba v prometu, poškodbe hrbta, poškodbe kot posledica padca, udarnine, neugodni vremenski pogoji, neustrezno pripravljena merilne mesta naročnika, tveganje za prometno nesrečo, itd.

Vzdrževanje okolja

Spotik, zdrs, prenašanje bremen/opreme, izpostavljenost kemičnim snovem, hrupu in drugim škodljivostim, udeležba v prometu, poškodbe hrbta, poškodbe kot posledica padca, udarnine, neugodni vremenski pogoji, neustrezno pripravljena merilne mesta naročnika, tveganje za prometno nesrečo,

Centralna čistilna naprava

1. Zajemalnik za večje kose odpadkov, grobe in fine grablje, mostna posnemala, transporterji amputacije, vreznine, poškodbe kit, žil, živcev na prstih in rokah, bolezn, vročinska stanja, obolenja
2. Bazeni za odstranjevanje peska in maščob, biološki bazeni udarci, poškodbe prstov in udov, okvare hrbtenice, podhladitve, utopitve, bolezn, vročinska stanja, obolenja
3. Bazeni biološkega čiščenja odpadnih voda okvare sluha, bolezn, vročinska stanja, obolenja
4. Vzdrževalne delavnice rezervoarjev okvare sluha, okvare zdravja zaradi prahu, poškodbe prstov, poškodbe vida, okvare hrbtenice, opekline,
5. Vzdrževanje in popraviljanje cevovodov rezervoarjev, naprav, sestavnih delov čistilne naprave padci, udarci, zastrupitve in zadužitve, bolezn, vročinska stanja, obolenja
6. Dehidracija blata, čiščenje zraka, skladiščenje in doziranje koagulantov okvare zdravja zaradi uporabe nevarnih snovi, poškodbe oči in kože, nevarnost zadužitve in zastrupitve, bolezn, vročinska stanja, obolenja
7. Notranji transport (traktor s cisterno, viličar,...) stisnitve in povozitve, prevrnitve, poškodbe prstov in udov, okvare hrbtenice, bolezn, vročinska stanja, obolenja

2.3 SEZNAM DELOVNIH MEST, KI SO PREDMET OCENJEVANJA

Organizacijska enota: Posloводство družbe			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Direktor družbe / 001	800-01/001.1	ADM - 0001/2
2	Poslovni sekretar / 002	800-08/001.1	ADM - 0002/2
3	Predstavniki vodstva za kakovost / 001	800-09/001.1	ADM - 0001/2
4	Prokurist / 001	800-07/001.1	ADM - 0001/2
5	Svetovalec direktorja / 001	800-02/001.1	ADM - 0001/2
6	Referent za zagotavljanje kakovosti vode / 015	810-02/001.3	ADM - 0002/2
7	Vodja službe za kakovost vode / 004	810-01/001.3	ADM - 0001/2

Legenda: 001-Uprava 002-Administracija 004-Vodje v DE 015-Strokovni delavci

Organizacijska enota: TROS - vodstvo sektorja			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Administrator / 002	700-06/001.2.10	ADM - 0001/2
2	Vodja tehnično razvojno operativnega sektorja / 003	700-01/001.2.10	ADM - 0002/2

Legenda: 002-Administracija 003-Vodstvo sektorja

Organizacijska enota: TROS - DE Vzdrževanje			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Administrator / 002	200-02/001.2.20	ADM - 0001/2
2	Čistilec / 010	260-03/001.2.20	ADM - 0008/2
3	Finomehanik - kontrolor / 006	210-06/001.2.20	ADM - 0004/2
4	Ključavničar I / 005	220-04/001.2.20	ADM - 0003/3
5	Ključavničar II / 005	220-05/001.2.20	ADM - 0003/3
6	Monter vodomerov - kontrolor / 006	210-12/001.2.20	ADM - 0004/2
7	Monter vodomerov I / 006	210-10/001.2.20	ADM - 0004/2
8	Monter vodomerov II / 006	210-03/001.2.20	ADM - 0004/2
9	Pomočnik vodje remontne delavnice / 005	220-02/001.2.20	ADM - 0003/3
10	Pomočnik vodje števnega oddelka / 006	210-02/001.2.20	ADM - 0004/2
11	Razstavljalec vodomerov II / 006	210-07/001.2.20	ADM - 0004/2
12	Sestavljalac vodomerov - kontrolor / 006	210-11/001.2.20	ADM - 0004/2
13	Skrbnik procesov vzdrževanja / 004	200-05/001.2.20	ADM - 0002/2
14	Strojnik ključavničar II / 005	220-03/001.2.20	ADM - 0003/3
15	Upravitelj avtomobilske mehanizacije in avtomehanik / 008	230-01/001.2.20	ADM - 0006/3
16	Vodja DE vzdrževanje / 004	200-01/001.2.20	ADM - 0002/2
17	Vodja remontne delavnice / 004	220-01/001.2.20	ADM - 0002/2
18	Vodja števnega oddelka / 004	210-01/001.2.20	ADM - 0002/2
19	Vzdrževalec I / 007	220-07/001.2.20	ADM - 0005/3
20	Vzdrževalec II / 007	220-08/001.2.20	ADM - 0005/3
21	Vzdrževalec II - IK / 007	220-12/001.2.20	ADM - 0005/3
22	Vzdrževalec III / 007	220-09/001.2.20	ADM - 0005/3
23	Vzdrževalec objektov – gradbenec I. / 009	220-10/001.2.20	ADM - 0007/3
24	Vzdrževalec objektov – gradbenec II / 009	220-11/001.2.20	ADM - 0007/3
25	Vzdrževalec okolja / 007	260-02/001.2.20	ADM - 0005/3
26	Vzdrževalec za lažja dela / 007	260-01/001.2.20	ADM - 0005/3

Legenda: 002-Administracija 004-Vodje v DE 005-Ključavničarska dela 006-Vzdrževanje in montaža vodomerov 007-Vzdrževanje infrastrukturnih objektov 008-Upravljanje avtomobilov in gradbene mehanizacije 009-Vzdrževanje objektov 010-Čiščenje prostorov

Organizacijska enota: TROS - DE Omrežje			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Administrator / 002	300-03/001.2.30	ADM - 0001/2
2	Delavec za zemeljska dela / 012	300-09/001.2.30	ADM - 0004/4
3	Monter I / 012	300-07/001.2.30	ADM - 0004/4
4	Monter II / 012	300-08/001.2.30	ADM - 0004/4
5	Pomočnik vodje DE Omrežje / 004	300-02/001.2.30	ADM - 0002/2

6	Preglednik hišnih priključkov / 014	300-15/001.2.30	ADM - 0006/2
7	Raziskovalec omrežja in vodja rajonske skupine / 012	300-13/001.2.30	ADM - 0004/4
8	Referent na omrežju / 013	300-10/001.2.30	ADM - 0005/2
9	Tehnični referent na omrežju / 004	300-04/001.2.30	ADM - 0002/2
10	Upravitelj avtomobilov in gradbene mehanizacije I / 008	300-11/001.2.30	ADM - 0003/3
11	Upravitelj avtomobilov in gradbene mehanizacije II / 008	300-12/001.2.30	ADM - 0003/3
12	Vodja montažnih del / 012	300-06/001.2.30	ADM - 0004/4
13	Vodja rajonske skupine / 012	300-05/001.2.30	ADM - 0004/4
14	Vodje DE Omrežje / 004	300-01/001.2.30	ADM - 0002/2

Legenda: 002-Administracija 004-Vodje v DE 008-Upravljanje avtomobilov in gradbene mehanizacije 012-Dela na omrežju
013-Dokumentacija za gradbišča 014-Nadzor priključkov

Organizacijska enota: TROS - DE Tehnični inženiring			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Odgovorni projektant za razvoj / 015	750-04/001.2.40	ADM - 0002/2
2	Pomočnik vodje gradbišč / 015	750-03/001.2.40	ADM - 0002/2
3	Referent v DE Tehnični inženiring / 015	750-09/001.2.40	ADM - 0002/2
4	Skrbnik razvojno tehničnih procesov / 015	750-12/001.2.40	ADM - 0002/2
5	Tehnični referent za soglasja / 015	750-13/001.2.40	ADM - 0002/2
6	Vodja DE Tehnični inženiring / 004	750-01/001.2.40	ADM - 0001/2
7	Vodja gradbišč / 004	750-02/001.2.40	ADM - 0001/2
8	Vodja investicij / 004	750-06/001.2.40	ADM - 0001/2

Legenda: 004-Vodje v DE 015-Strokovni delavci

Organizacijska enota: Sektor komercialne (SK)			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Komercialist I / 015	780-02/001.4	ADM - 0002/2
2	Komercialist II / 015	780-03/001.4	ADM - 0002/2
3	Referent vložnišča in komercialne / 015	740-09/001.4	ADM - 0002/2
4	Skladiščnik / 016	720-02/001.4	ADM - 0003/2
5	Skrbnik vložnišča in arhiva / 017	740-08/001.4	ADM - 0004/2
6	Vodja sektorja komercialne (SK) / 003	740-07/001.4	ADM - 0001/2
7	Vodja skladišča / 016	720-01/001.4	ADM - 0003/2

Legenda: 003-Vodstvo sektorja 015-Strokovni delavci 016-Skladišče 017-Arhiv

Organizacijska enota: Sektor črpanja vode (SCV)			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Administrator / 002	400-02/001.5	ADM - 0001/2
2	Električar elektronik / 018	400-06/001.5	ADM - 0005/3
3	Električar energetik I / 018	400-09/001.5	ADM - 0005/3
4	Nadzornik črpalnih postaj / 018	400-11/001.5	ADM - 0005/3
5	Nadzornik črpalnih postaj Lenart / 018	420-02/001.5	ADM - 0005/3
6	Nadzornik črpalnih postaj Šentilj / 018	410-02/001.5	ADM - 0005/3
7	Pomočnik vodje sektorja črpanja vode / 003	400-03/001.5	ADM - 0002/2
8	Sistemi inženir / 015	400-10/001.5	ADM - 0004/2
9	Vodja nadzornega centra in izmene / 015	400-04/001.5	ADM - 0004/2
10	Vodja sektorja črpanja vode / 003	400-01/001.5	ADM - 0002/2
11	Vzdrževalec okolja / 007	400-08/001.5	ADM - 0003/2

Legenda: 002-Administracija 003-Vodstvo sektorja 007-Vzdrževanje infrastrukturnih objektov 015-Strokovni delavci 018-Črpalne postaje

Organizacijska enota: Sektor za digitalizacijo in tehnologije (SDT)			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Pripravnik I / 019	870-30/001.6.10	ADM - 0002/2
2	Pripravnik II / 019	870-31/001.6.10	ADM - 0002/2
3	Skrbnik področja kritične infrastrukture (SDT) / 003	870-23/001.6.10	ADM - 0001/2
4	Vodja sektorja za digitalizacijo in tehnologijo / 003	870-17/001.6.10	ADM - 0001/2

Legenda: 003-Vodstvo sektorja 019-Skrbniki informacijskih sistemov

Organizacijska enota: Sektor za digitalizacijo in tehnologije (SDT) / Kataster			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Figurant / 020	870-18/001.6.11	ADM - 0002/3
2	Geodet I / 020	870-09/001.6.11	ADM - 0002/3
3	Geodet II / 020	870-10/001.6.11	ADM - 0002/3
4	Skrbnik prostorskih podatkov / 019	870-19/001.6.11	ADM - 0001/2
5	Vodja katastra / 019	870-08/001.6.11	ADM - 0001/2

Legenda: 019-Skrbniki informacijskih sistemov 020-Geodetske naloge

Organizacijska enota: Sektor za digitalizacijo in tehnologije (SDT) / Sistemi in tehnika			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Sistemski inženir (SDT) / 019	870-25/001.6.12	ADM - 0001/2
2	Skrbnik centralnih nadzornih sistemov (SDT) / 019	870-24/001.6.12	ADM - 0001/2
3	vzdrževalec sistemov / 019	870-20/001.6.12	ADM - 0001/2

Legenda: 019-Skrbniki informacijskih sistemov

Organizacijska enota: Sektor za digitalizacijo in tehnologije (SDT) / Upravljanje vodnih izgub			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Raziskovalec vodnih izgub I (SDT) / 025	870-26/001.6.13	ADM - 0001/2
2	Raziskovalec vodnih izgub II (SDT) / 025	870-27/001.6.13	ADM - 0001/2
3	Skrbnik popisov in menjav vodomero / 025	870-23/001.6.13	ADM - 0001/2
4	Skrbnik upravljanja vodnih izgub (SDT) / 025	870-21/001.6.13	ADM - 0001/2

Legenda: 025-Upravljanje vodnih izgub

Organizacijska enota: Sektor za digitalizacijo in tehnologije (SDT) / Tehnološki razvoj			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Razvojnik za hidravlično optimizacijo (SDT) / 026	870-28/001.6.14	ADM - 0001/2
2	Skrbnik tehnološkega razvoja (SDT) / 026	870-22/001.6.14	ADM - 0001/2
3	Vodja projektov (SDT) / 026	870-29/001.6.14	ADM - 0001/2

Legenda: 026-Tehnološki razvoj

Organizacijska enota: Gospodarsko računovodski sektor (GRS)			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Administrator / 002	840-12/001.7	ADM - 0001/2
2	Obračunovalec vodarine / 022	840-05/001.7	ADM - 0003/2
3	Odčitovalec in kontrolor porabljene vode / 023	840-10/001.7	ADM - 0004/2
4	Pomočnik vodje obračuna vode / 021	840-02/001.7	ADM - 0002/2
5	Referent za priključke / 021	840-11/001.7	ADM - 0002/2
6	Referent za zamenjavo in popravilo priključkov / 021	840-09/001.7	ADM - 0002/2
7	Vodja obračuna vode / 021	840-01/001.7	ADM - 0002/2

Legenda: 002-Administracija 021-Obračun vode 022-Obračunavanje vodarine 023-Kontrola porabe vode

Organizacijska enota: Sektor centralna čistilna naprava (CCN)			
Št.	Naziv delovnega mesta / Skupina DM	Šifra DM / Org.enota	Št. ADM / St.tveganja
1	Administrator / 002	900-05/001.9	ADM - 0005/2
2	Delovodja vzdrževanja / 029	900-10/001.9	ADM - 0002/3
3	Logistika in podpora obratovanju in vzdrževanju / 031	900-04/001.9	ADM - 0004/2
4	Obratovalec in vzdrževalec električar / 024	900-06/001.9	ADM - 0003/3
5	Obratovalec in vzdrževalec kemik / 024	900-08/001.9	ADM - 0003/3
6	Obratovalec in vzdrževalec strojnik / 024	900-07/001.9	ADM - 0003/3
7	Pomočnik vodje sektorja centralna čistilna naprava / 029	900-02/001.9	ADM - 0002/3
8	Procesni tehnolog za krmilno in regulacijsko tehniko / 029	900-03/001.9	ADM - 0002/3
9	Vodja sektorja centralna čistilna naprava / 027	900-01/001.9	ADM - 0001/3

Legenda: 002-Administracija 024-Vzdrževanje CCN 027-Vodenje CCN 029-Vodje procesov CCN 031-Nadzorna soba

2.4 PODATKI O NESREČAH, POKLICNIH BOLEZNIH IN NEVARNIH POJAVIH V PROCESU DELA

Vrsta podatka			2024	2023	2022	2021
število nesreč	na delu		5	5	5	3
	na poti		0	0	0	0
	skupaj		5	5	5	3
število evidentiranih poklicnih bolezni			0	0	0	0
število evidentiranih nevarnih pojavov v procesu dela			0	0	0	0

Komentar:

Število poškodb je v zadnjih 4 letih približno enako. Prevladujejo poškodbe rok in prstov ter poškodbe spodnjih okončin pri delu na terenu (montaža, vstopanje ali izstopanje iz delovnih jam, itd.).

3 ANALIZA IN OCENA ZBRANIH PODATKOV

3.1 UPORABA SPLOŠNIH UKREPOV ZA VARNOST PRI DELU

Delovna oprema, naprave in inštalacije	DA	NE	NU
delovna oprema s povečano nevarnostjo je pregledana in vzdrževana v skladu z navodili proizvajalca	X		
oprema pod tlakom se pregleduje v skladu s posebnimi predpisi (potrdilo o pregledu, pogodba)	X		
na/ob delovni opremi so nameščena navodila za varno delo z delovno opremo	X		
delavci so seznanjeni z navodili za varno delo (podpisna lista)	X		
dvigala s kabino – lifti so pod nadzorom kontrolnega organa (potrdila o periodični kontroli)			X
izveden redni strokovni pregled kurilnih in dimovodnih naprav			X
izveden pregled plinske inštalacije	X		
izveden pregled sistema za zaščito pred strelo, strel vodne naprave	X		
izvedene meritve in pregled električnih inštalacij	X		
Opomba:			

Organizacija reševanje in alarmiranja	DA	NE	NU
sprejeti so ukrepi za varno evakuacijo in hitro intervencijo (zbirno mesto, dostopi za intervencijska vozila,...)	X		
evakuacijske poti, prehodi in izhodi so prosti in označeni ter stalno uporabljivi (nezaklenjeni)	X		
evakuacijske poti in prehodi so proste in prehodne in nespremenjene	X		
zbirno mesto je na prostem, če je to mogoče tudi označeno s predpisanim znakom	X		
dostopne poti, postavitvene in delovne površine za gasilska vozila so proste in prehodne	X		
Opomba:			

Organizacija prve pomoči	DA	NE	NU
na vsakih 50 zaposlenih delavcev oz. na vsako delovno enoto je vsaj ena omarica za prvo pomoč	X		
vsebina omarice za prvo pomoč je znotraj roka uporabnosti	X		
omarice in oprema za prvo pomoč so označene s predpisanimi podatki	X		
imenovano je ustrezno število oseb za nudenje prve pomoči	X		
osebe za nudenje prve pomoči so ustrezno usposobljene (potrdila)	X		
Opomba:			

Seznanjanje delavcev o nevarnostih, ukrepih in pooblaščenih osebah	DA	NE	NU
pravila obnašanja, gibanja ter varnega dela pri običajnem izvajanju delovnih nalog	X		
način alarmiranja, postopki ob evakuaciji, ob reševanju, v primeru okvar, nesreč, izrednih razmer, itd.	X		
o vrstah nevarnosti v delovnem okolju in na delovnem mestu, o varnostnih ukrepih, potrebnih za preprečevanje nevarnosti in zmanjšanje škodljivih posledic	X		
o pooblaščenih osebah po posebnih predpisih, zadolženih za izvajanje ukrepov požarnega varstva in evakuacije	X		
o organizaciji prve pomoči in delavcih, zadolženih za izvajanje ukrepov prve pomoči	X		
Opomba:			

Zaposleni delavci in ostali, ki v prostorih delodajalca opravljajo delo	DA	NE	NU
vsi redno, začasno ali občasno zaposleni so usposobljeni za varno delo	X		
vsi redno, začasno ali občasno zaposleni so usposobljeni za varstvo pred požarom	X		
osebe, odgovorne za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije so imenovane in usposobljene	X		
usposabljanje se izvaja ob sklenitvi delovnega razmerja, pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem nove tehnologije in novih sredstev za delo	X		
upravljalci dvigalnih in transportnih naprav so ustrezno usposobljeni za varno delo s tovrstno delovno opremo	X		
usposabljanje in preizkusi usposobljenosti se izvajajo periodično v predpisanih rokih	X		
usposabljanje se izvaja po pripravljenih in sprejetih programih usposabljanja	X		
zdravstveni pregledi delavcev se izvajajo v skladu z oceno tveganja	X		

Opomba:			
Organizacija varstva pred požarom, oprema in naprave za varstvo pred požarom	DA	NE	NU
požarni red je sprejet in podpisan s strani odgovorne ali pooblaščen osebe	X		
del požarnega reda (izvleček) je izobešen na vidnem mestu	X		
evakuacijske poti, prehodi in izhodi so prosti in označeni	X		
evakuacijski načrt je podpisan in izobešen na vidnem mestu	X		
oprema za gašenje pregledana, dostopna in označena	X		
sistemi aktivne požarne zaščite se redno vzdržujejo in pregledujejo	X		
zaposleni so seznanjeni s požarnim redom, izvlečki ter načrti evakuacije	X		
zaposleni poznajo lokacijo nameščene opreme za gašenje in njeno uporabo	X		
Opomba:			

3.2 UPORABA POSEBNIH UKREPOV ZA VARNOST PRI DELU

Prepoved dela pod vplivom alkohola, drog in drugih substanc	DA	NE	NU
delo pod vplivom psihoaktivnih substanc (PAS) je prepovedano	X		
postopki in načini kontrole prisotnosti PAS so urejeni z internim aktom, ki ga je sprejel delodajalec	X		
delo pod vplivom zdravil, ki vplivajo na psihofizične lastnosti delavca je prepovedano na delovnih mestih s povečano nevarnostjo za poškodbe	X		
Opomba:			

Pisna obvestila in opozorila, navodila za varno delo ter varnostni znaki	DA	NE	NU
varnostni znaki so na mestih, kjer se delavci tveganjem ne morejo izogniti, ker jih delodajalec ni mogel odpraviti ali dovolj zmanjšati s tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi	X		
delavcem so zagotovljena ustrezna ustna ali pisna navodila o pomenu varnostnih znakov, ki se uporabljajo pri delu	X		
o varnostnih znakih se izvaja posvetovanje in sodelovanje z delavci	X		
varnostni znaki se smejo uporabljati le za dajanje navodil in obvestil	X		
stalni znaki se uporabljajo za prepovedi, opozorila, zahteve ter označevanje poti in izhodov v sili ter prostorov za prvo pomoč	X		
Opomba:			

Usposabljanje delavcev za varno delo	DA	NE	NU
zaposleni so usposobljeni za varno in zdravo delo	X		
usposabljanje se izvaja na podlagi prilagojenih programov usposabljanja, ki jih je sprejel delodajalec	X		
usposabljanje se izvaja ob sklenitvi delovnega razmerja, pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem nove tehnologije in novih sredstev za delo	X		
usposabljanje je prilagojeno posebnostim delovnega mesta	X		
Opomba:			

Zagotavljanje sredstev in opreme za osebno varnost pri delu	DA	NE	NU
zagotovljena je potrebna OVO in njena namenska uporaba	X		
za OVO so na razpolago dokazila o skladnosti s standardi	X		
o izdaji OVO zaposlenim se vodi ustrezna evidenca	X		
OVO se občasno pregleduje in o pregledih se vodi ustrezna dokumentacija	X		
Opomba:			

Delo s posebnimi zdravstvenimi zahtevami	DA	NE	NU
delovni proces obsega delovne postopke, ki zahtevajo izpolnjevanje posebnih zdravstvenih zahtev (delo na višini, nevarne snovi, itd.)	X		
posebne zdravstvene zahteve so določene s strani izvajalca medicine dela	X		
Opomba:			

Nasilje, trpinčenje, nadlegovanje, psihosocialno tveganje	DA	NE	NU
delodajalec psihičnega nasilja ne dopušča	X		
delodajalec je opredelil ravnanja, ki lahko vodijo do nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik nasilja	X		
sprejeti so ukrepi za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnih mestih	X		
preventivno delovanje nalaga dolžnosti delodajalcu in delavcem	X		
določen je postopek za razreševanje primerov mobinga	X		
Opomba:			

Načrtovanje promocije zdravja na delovnem mestu	DA	NE	NU
delodajalec načrtuje programe promocije zdravja na delovnih mestih ter za ta namen zagotavlja potrebna sredstva	X		

programi se sprejemajo na podlagi jasno izraženega interesa zaposlenih	X		
programi se sprejemajo na podlagi priporočil medicine dela	X		
programi se sprejemajo na podlagi analize absentizma	X		
programi se sprejemajo zaradi zmanjšanja slabih razvad (kajenje, pitje alkohola, ipd.)	X		
programi obsegajo zastavljene cilje in način za evalvacijo uspešnosti programov	X		
Opomba:			

Zdravstveni pregledi zaposlenih	DA	NE	NU
zdravstveni pregledi delavcev ustrezajo tveganjem za varnost in zdravje pri delu	X		
obseg in periodika zdravstvenih pregledov je opredeljena v zdravstveni analizi delovnih mest	X		
vsi zaposleni imajo opravljen zdravstveni pregled in izpolnjujejo zdravstvene zahteve za delovno mesto	X		
Opomba:			

Ukrepi za preprečevanje nasilja tretjih oseb	DA	NE	NU
v podjetju so prisotna delovna mesta, kjer obstaja večja nevarnost za nasilje tretjih oseb	X		
za zmanjšanje tveganja za nasilje tretjih oseb so zadostni organizacijski ukrepi	X		
za zmanjšanje tveganja za nasilje tretjih oseb so zadostni tehnični ukrepi	X		
delavci so seznanjeni in poučeni o ravnanju v primeru nasilja tretjih oseb	X		
Opomba:			

3.3 ANALIZA NEZGOD, POKLICNIH BOLEZNI IN NEVARNIH POJAVOV

Delovno mesto	Kratek opis nezgode	Vrsta poškodbe
monter	trn v dlani	lažja
monter	poškodba kolena	lažja
monter	mezinec ujet med prirobnice	lažja
monter	kazalec leve roke zvilo nazaj med nameščanjem oklepa	lažja
monter	poškodba kolena	lažja
monter	gleženj - avto v ograjo	lažja
monter	padec v korito	lažja
monter	poškodba noge pod kolenom pri vstopanju v jamo	lažja
monter	poškodba mišice na nogi	lažja
monter	špena pod noht	lažja
monter	zaletel v garažna vrata	lažja
skladiščnik	s škarjami za cevi porezal levo dlan	lažja
figurant	s čelom udaril v vrata avtomobila	lažja
delavec za zemlejska dela	poškodba kolena pri izstopanju iz avta	lažja
referent v pripravi dela	levi palec, giljotina	lažja
vzdrževalec	levi gleženj, čiščenje komore	lažja
vzdrževalec	zvin glenja	lažja
vzdrževalec	napad sršenov	lažja
voznik upravljalca gradbene mehanizacije	poškodba gležnja pri vstopanju v jašek	lažja
gradbinec	malta v oko	lažja
gradbinec	poškodba trtice	lažja
referent za priključke	poškodba kolena zaradi spotika pri vratarju	lažja
delavec za zemeljska dela	z glavo udaril v varilni aparat	lažja

Komentar:

Analiza evidentiranih podatkov o poškodbah je pokazala, da je incidenca poškodb povečana na delovnih mestih, povezanih delom monterjev. Najpogostejše gre za poškodbe rok in nog. Mogoče je prepoznati, da so določene poškodbe posledica nepravilnih in neprevidnih gibov delavcev, kot je na izstopanje iz avtomobila, nalet na garažna vrata, itd.

3.4 SKUPNI REZULTATI OCENJEVANJ TVEGANJA

Rezultati po delovnih mestih

Nivo	Stopnja tveganja	Tveganje, stanje, aktivnosti	Število ADM	Število DM
Sprejemljivo	1	- tveganje je nepomembno - stanje je optimalno - posebni ukrepi ali aktivnosti niso potrebne	0	0
	2	- tveganje je malo - stanje je dobro - posebni ukrepi niso potrebni ali se izvajajo na daljši rok, zadostuje stalen nadzor delovnih razmer	36	74
Delno sprejemljivo	3	- tveganje je zmerno - stanje je dopustno - potrebno izvajanje ukrepov za zmanjšanje tveganja na krajši rok	10	30
	4	- tveganje je veliko - stanje ni v skladu s predpisi - potrebno takojšnje izvajanje določenih ukrepov za zmanjšanje tveganja	1	6
Nesprejemljivo	5	- tveganje je zelo veliko - predpisi in splošno priznane norme so bistveno kršene - verjetne so težke posledice - delo se ne sme pričeti, oz. ga je potrebno takoj ustaviti ali izdati prepoved obratovanja	0	0

ADM – obrazec za analizo delovnega mesta

DM – delovno mesto

Ocenitev tveganja po delovnih mestih je izvedena v točki 6.1.3 poglavja Priloge

4 UKREPI ZA ZMANJŠANJE RAVNI TVEGANJA IN OPREDELITEV ODGOVORNOSTI

4.1 NAČRT ZA IZVEDBO PREDPISANIH ZAHTEV IN UKREPOV

4.1.1 Ukrepi, ki izhajajo iz ugotovljenih pomanjkljivosti

UKREP ŠT.:1 - Izvedite preiskave delovnega okolja in v primeru negativno ocenjenih pogojev pomanjkljivosti odpravite (19. in 28. člen ZVZD-1, 43/11).

Rok za izvedbo	30.09.2025
Odgovoren za izvedbo	delodajalec
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:2 – V delavnici vzdrževanja opraviti preiskave kemijskih škodljivosti na delovnih mestih - varilni plini na delovnih mestih (19. in 28. člen ZVZD-1, 43/11).

Rok za izvedbo	31.12.2025
Odgovoren za izvedbo	vodja DE Vzdrževanje
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:3 - urediti prezračevanje remontnih delavnic, ki naj temelji na ustrezni dokumentaciji, kjer bo upoštevan delovni proces, velikost delovnih prostorov, volumen delovnih prostorov ter druge zahteve Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05 in 43/11 – ZVZD-1)

Rok za izvedbo	31.12.2025
Odgovoren za izvedbo	vodja DE Vzdrževanje
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:2 - stopnice, ki vodijo v kletne dele zajetij oz. črpališč morajo imeti držalo za roke na eni strani stopnišča

Rok za izvedbo	31.12.2025
Odgovoren za izvedbo	vodja DE
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:3 - na vseh objektih črpališč zagotavljati reden nadzor nad delovanjem varnostne (zasilne) razsvetljave ter o tem voditi potrebne evidence

Rok za izvedbo	30.06.2025
Odgovoren za izvedbo	vodja DE
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:4 - na vseh objektih črpališč zagotavljati redne preglede električnih inštalacij ter strelovodov ter izvajati meritve

Rok za izvedbo	31.12.2025
Odgovoren za izvedbo	vodja DE
Nadzor izvedbe	

OE: Sektor centralna čistilna naprava (CČN)

UKREP ŠT.:1 - Izvedite preiskave delovnega okolja (toplotno okolje in osvetlitev) in v primeru negativno ocenjenih pogojev pomanjkljivosti odpravite (19. in 28. člen ZVZD-1, 43/11).

Rok za izvedbo	30.09.2025
Odgovoren za izvedbo	Vodja sektorja centralna čistilna naprava
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:2 - Opraviti meritve hrupa na naslednjih delovnih mestih (19. člen ZVZD-1, Ur. list RS, št. 43/11).

- Obratovalec in vzdrževalec električar (prostor s puhali, centrifuge, varilnica, flotacija, delavnica,..)
- Obratovalec in vzdrževalec strojnik (prostor s puhali, centrifuge, flotacija, varilnica, delavnica,..)
- Obratovalec in vzdrževalec kemik (prostor s puhali, centrifuge, flotacija, varilnica,..)

Rok za izvedbo	30.09.2025
Odgovoren za izvedbo	Vodja sektorja centralna čistilna naprava
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:3 - Opraviti meritve kemičnih škodljivosti, ki nastajajo pri varjenju in brušenju v mehanični delavnici: inhalabilni in alveolarni prah, kovine: Cr, Ni, Mn, V in plini: CO, CO₂, NO, NO₂...(19. člen ZVZD-1, Ur. list RS, št. 43/11).

Rok za izvedbo	30.09.2025
Odgovoren za izvedbo	Vodja sektorja centralna čistilna naprava
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:4 - Izdelati oceno tveganja zaradi kemičnih škodljivosti na delovnih mestih ter opraviti meritve kemičnih škodljivosti, ki so jim zaposleni izpostavljeni v delovnem procesu (19. člen ZVZD-1, Ur. list RS, št. 43/11):

- CO₂, NH₃, H₂S (predčiščenje-maščobe, predčiščenje gošče in dehidracija blata),
- meritev prahu apna (hidracija blata),
- meritve aromatskih in alifatskih ogljikovodikov,
- meritve klorovodikove kisline, natrijevega hipoklorita in žveplove kisline.

Rok za izvedbo	30.09.2025
Odgovoren za izvedbo	Vodja sektorja centralna čistilna naprava
Nadzor izvedbe	

UKREP ŠT.:5 - Opraviti usposabljanje zaposlenih za varno delo z motorno žago za naslednja delovna mesta (38. člen ZVZD-1, Ur. list RS, št. 43/11):

- Obratovalec in vzdrževalec električar
- Obratovalec in vzdrževalec strojnik
- Obratovalec in vzdrževalec kemik

Rok za izvedbo	30.09.2025
Odgovoren za izvedbo	Vodja sektorja centralna čistilna naprava
Nadzor izvedbe	

4.1.2 Stalni ukrepi in priporočila

Poleg podanih ukrepov v prejšnji točki, kjer so določeni roki in odgovorne osebe za izvedbo, je potrebno stalno oziroma tekoče izvajati še sledeče ukrepe:

	Zaposleni delavci in ostali, ki v prostorih delodajalca opravljajo delo
	- delavce seznanjati o vrstah nevarnosti v delovnem okolju in na delovnem mestu, o varnostnih ukrepih, potrebnih za preprečevanje nevarnosti in zmanjšanje škodljivih posledic - zaposlene seznanjati o delavcih, zadolženih za izvajanje ukrepov prve pomoči ter delavcih oziroma pooblaščenih osebah po posebnih predpisih, zadolženih za izvajanje ukrepov požarnega varstva in evakuacije - zagotoviti obveščenost nosečih delavk, mladih in starejših delavcev ter delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo o rezultatih ocenjevanja tveganja ter o ukrepih delodajalca za varnost in zdravje teh delavcev pri delu - delavci drugega delodajalca morajo prejeti vse informacije o tveganjih za varnost in zdravje pri delu, vključno z izjavo o varnosti, kakor tudi informacije o delavcih, ki so določeni za prvo pomoč ter o delavcih oziroma pooblaščenih osebah po posebnih predpisih, zadolženih za izvajanje ukrepov požarnega varstva in evakuacije - predstavnikom delavcev in sindikatom, ki so organizirani pri delodajalcu, posredovati na običajen način izjavo o varnosti z oceno tveganja in dokumentacijo o nezgodah pri delu, ki jo delodajalec hrani v skladu s predpisi oziroma le to javno objaviti na običajen način, če ni organiziranih predstavnikov delavcev
	Preprečevanje psihosocialnih tveganj - mobing
	Opredeljena je definicija psihičnega nasilja z listo dejanj, ki jih štejemo pod psihično nasilje. Določene so kontaktne osebe, na katere se lahko obrnejo žrtve, če svojega problema ne želijo deliti z vodjem ali sindikalnim zaupnikom. Prav tako mora biti določen postopek prijave psihičnega nasilja in reševanja ter nudenja pomoči žrtvam. Ukrepi preprečevanja psihičnega nasilja na delovnem mestu zajemajo tudi: - seznanjanje zaposlenih o psihičnem nasilju in njegovih posledicah - pravočasno reševanje konfliktov - oblikovanje jasnih zahtev in pričakovanj glede posameznih delovnih mest ter seznanjanje zaposlenih s temi zahtevami - redno obveščanje zaposlenih o dogajanju v organizaciji - ustvarjanje kulture sodelovanja in zaupanja med zaposlenimi - prijavljanje in reševanje primerov psihičnega nasilja Podrobnosti so urejene z internim aktom, ki ga je sprejel delodajalec.
	Prepoved dela pod vplivom alkohola, drog in drugih substanc
	Delavec ne sme delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc. Prav tako ne sme delati ali biti pod vplivom zdravil, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti na tistih delovnih mestih, kjer se dela opravljajo s povečano nevarnostjo za nezgode (delo na višini, pregledi delovne opreme s povečano nevarnostjo). Navedeno problematiko ureja interni akt.
	Izvajanje ukrepov varstva pred požarom
	Organizacijo varstva pred požarom in potrebne ukrepe v posameznem objektu določa požarni red. Zaposleni morajo: - pri opravljanju dela ter pri uporabi delovne opreme upoštevati navodila in ukrepe iz požarnega reda - seznaniti se s požarnim redom - seznaniti se z lokacijo opreme za gašenje ter njeno pravilno uporabo - seznaniti se za načinom alarmiranja v primeru nevarnosti - seznaniti se s postopki v primeru evakuacije, evakuacijskimi potmi in izhode ter zbirnim mestom

Nadzor nad delovno opremo

Delovno opremo mora po namestitvi in pred prvim zagonom ali po premestitvi na drugo delovno mesto pregledati pristojna oseba, ki izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da je delovna oprema pravilno nameščena in da deluje v skladu s predpisi. Zagotoviti je potrebno nadzor nad delovno opremo, katere uporaba je lahko nevarna ali škodljiva za delavce:

- z rednimi kontrolnimi pregledi in, kjer je potrebno, s preskusi, ki jih opravijo pristojne osebe v skladu s predpisi
- s posebnimi pregledi, ki jih opravijo pristojne osebe, če pride do izjemnih okoliščin, ki lahko ogrozijo varnost delovanja delovne opreme (npr. sprememba načina dela, poškodba opreme pri delu, nevarni pojav ali daljše obdobje nedelovanja), da se zagotovi upoštevanje varnostnih in zdravstvenih zahtev ter pravočasno odkrivanje in odpravljanje napak

Stalno spremljati stanje prenosne delovne opreme (el. orodje, lestve, itd.) in neustrezno ali poškodovano opremo sproti izločiti iz uporabe.

Delovno opremo in druga sredstva za delo, vključno z varnostnimi napravami uporabljati pravilno in v skladu z navodili delodajalca.

Pravilna uporaba osebne varovalne opreme (OVO)

Pri opravljanju delovnih nalog, kjer je zaradi varnosti in zdravja delavcev potrebna uporaba osebne varovalne opreme, mora biti:

- zagotovljena je potrebna OVO in njena namenska uporaba
- za OVO so na razpolago dokazila o skladnosti s standardi
- o izdaji OVO zaposlenim se vodi ustrezna evidenca
- OVO se občasno pregleduje in o pregledih se vodi ustrezna dokumentacija
- Vrsta OVO, lastnosti in pogoji uporabe so določeni v ocenah tveganja za posamezne organizacijske enote

Nevarne snovi na delovnih mestih

Pri opravljanju delovnih nalog, kjer tehnološki proces zahteva uporabo nevarnih snovi, je potrebno izvajati ukrepe:

- nevarne kemične snovi, ki so redno ali občasno prisotne pri delu, morajo biti stalno evidentirane in popisane
- nevarne kemične snovi morajo biti opremljene z varnostnim listom v razumljivem jeziku za uporabnika
- zagotovljena so navodila za postopanje v primeru nesreče z nevarnimi snovmi
- nevarne snovi se vedno skladiščijo v originalni zaprti embalaži v ustreznih prostorih
- v bližini je ustrezna oprema za nudenje prve pomoči
- delovna in tehnološka oprema za delo z nevarnimi snovmi se redno vzdržuje in je v brezhibnem stanju

Dodatno je potrebno zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu z nevarnimi snovmi izvajati ukrepe:

Zmanjševanje števila delavcev: delo mora biti organizirano tako, da je število delavcev, ki so izpostavljeni ali so lahko izpostavljeni nevarnim kemičnim snovem, čim manjše. Izogniti se je potrebno nepotrebnemu izpostavljanju delavcev, kar je možno npr. tako, da se nevarni delovni postopki izvajajo, ko je na delu najmanj delavcev in da določeno nevarno delo opravlja najmanjše možno število delavcev, ki so potrebni za nemoten potek dela.

Zmanjšanje količin in zalog kemičnih snovi: količina nevarnih kemičnih snovi na delovnem mestu mora biti čim manjša, torej le tolikšna, kot je potrebna za nemoteno opravljanje dela. Zaloge kemičnih snovi morajo biti shranjene v ustreznih skladiščih in ne nakopičene na delovnih mestih.

Zmanjševanje trajanja in intenzitete izpostavljenosti: delavci naj bodo nevarnim kemičnim snovem izpostavljeni čim krajši čas, intenziteta izpostavljenosti pa mora biti čim manjša.

Čistoča: na delovnih mestih je potrebno vzdrževati skrajno čistočo in red. Ob koncu delovnega dne je obvezno vsakodnevno čiščenje delovnih prostorov.

Delovna oprema: pri načrtovanju investicij in posodabljanju delovne opreme mora biti glavno vodilo večja varnost delavcev. Za vsako delovno mesto mora biti zagotovljena primerna delovna oprema, ki omogoča varno delo, in postopki vzdrževanja, ki zagotavljajo varnost in zdravje delavcev pri delu.

Vzdrževanje delovne opreme: zagotovljeno mora biti redno vzdrževanje delovne opreme in nadzorovanje pravilnega delovanja vseh delov opreme. Poseben poudarek pri vzdrževanju zahteva tudi sistem prezračevanja in odsesovanja, ki mora biti redno dokazljivo servisiran in vzdrževan. Stalno je potrebno preverjati ali sistem prezračevanja zagotavlja predpisane – projektirane kapacitete izmenjava zraka.

Varni delovni postopki: delovni postopki in procesi naj bodo že načrtovani tako, da bo tveganje za delavce čim manjše. Uporabljati je treba čim bolj varne delovne postopke. Delavci morajo biti za varno delo tudi ustrezno usposobljeni.

Varno skladiščenje in odstranjevanje odpadkov: pri uporabi kemičnih snovi je treba zagotoviti varno ravnanje z njimi v vseh fazah od prihoda kemične snovi v podjetje, do skladiščenja, transporta, uporabe in odlaganja ter uničevanja odpadkov. Pravilno načrtovanje in vzdrževanje skladiščnih prostorov za kemične snovi je za uporabnika kemičnih snovi zelo pomembno, ker se s tem izogne izgubam skladiščnega materiala in tudi nezgodam pri delu. Poskrbljeno mora biti tudi za zbiranje, označevanje in odstranjevanje nevarnih odpadkov v skladu z veljavnimi predpisi.

Reden nadzor: zelo pomembno je tudi redno nadziranje in preverjanje izvajanja organizacijskih ukrepov in dejavnosti, ki so usmerjene v zmanjševanje tveganja za delavce. Prav tako je treba preverjati usposobljenost delavcev in upoštevanje pravil in navodil.

Prezračevanje prostorov:

- zagotavljati stalno splošno prezračevanje
- zagotavljati dodatno lokalno odsesovanje

Zaposleni so dolžni:

- spoštovati in izvajati ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu;
- upoštevati navodila za delo, ki jih izdela delodajalec;
- pazljivo opravljati svoje delo in s tem varovati svoje življenje in zdravje ter zdravje drugih oseb;
- uporabljati varnostne naprave ter sredstva in osebno varovalno opremo, pazljivo ravnati z njimi in skrbeti, da so v brezhibnem stanju.

Organizacija prve pomoči

Pri organizaciji prve pomoči je potrebno zagotoviti, da:

- je na vsakih 50 zaposlenih delavcev oz. na vsako delovno enoto vsaj ena omarica za prvo pomoč
- je vsebina omarice za prvo pomoč znotraj roka uporabnosti
- so omarice in oprema za prvo pomoč označene s predpisanimi podatki
- je imenovano ustrezno število oseb za nudenje prve pomoči
- so osebe za nudenje prve pomoči ustrezno usposobljene na Rdečem križu Slovenije (potrdila)

V delovnem procesu v vsaki krajevno ločeni enoti in vsaki delovni izmeni mora biti prisoten vsaj en delavec, ki je usposobljen za izvajanje prve pomoči.

Organizacija reševanje in alarmiranja

Pri organizaciji reševanja in alarmiranja je potrebno upoštevati, da:

- so sprejeti ukrepi za varno evakuacijo in hitro intervencijo (zbirno mesto, dostopi za intervencijska vozila,
- so evakuacijske poti, prehodi in izhodi prosti in označeni ter stalno uporabljivi (nezaklenjeni)
- so evakuacijske poti in prehodi proste, prehodne in nespremenjene
- je zbirno mesto je na prostem označeno s predpisanim znakom

Zunanje površine so skupne vsem objektom na območju. Označevanje intervencijskih poti ter delovnih površin se ureja po dogovoru med lastniki/uporabniki posameznih objektov. Stalno je potrebno zagotavljati proste in prehodne dostopne poti ter proste postavitvene in delovne površine za gasilska vozila.

Zagotavljanje varnosti in zdravja nosečih in doječih mater ter mladih delavcev

Upoštevati omejitve, ki so predpisane v Pravilniku o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ter doječih delavk (UL RS, št. 62/15) ter v Pravilniku o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb (UL RS, št. 62/15).

Ukrepi za preprečevanje padca z višine ali v globino

Delovna mesta, s katerih obstaja možnost padcev v globino, morajo biti zavarovana proti padcu v globino in sicer:

- neodvisno od višine delovna mesta na prehodih in poteh nad ter ob vodi in snoveh, v katerih obstaja možnost utopitve;
- nad višino 1 metra od tal na stopniščih, rampah, prehodih in delovnih mestih ob strojih;
- nad višino 2 metrov od tal na vseh drugih delovnih mestih;
- vse odprtine in poglobitve v tleh, medetažnih konstrukcijah, nastrelih.

Ne glede na določilo prvega odstavka te točke varovanja ni potrebno zagotoviti kadar so delavci zdravstveno sposobni za izvajanje del na višini in opravljajo naslednja dela:

- na višini do 5 metrov pri izdelavi nosilnih odrov medetažnih plošč, ki so nagnjene največ 20 stopinj;
 - na zunanji (oziroma nasprotni) strani pri zidanju ali betoniranju stene do višine 7 metrov nad terenom ali podom.
- Mora pa biti tako delovno mesto na katerem delavec stoji in dela varno proti padcu v globino za njegovim hrbtom. Izvajanje del nad delovnimi mesti je dovoljeno samo ob izvedbi ustreznih ukrepov za varovanje vseh delavcev. Stalno skrbeti za brezhibno pokrite talne odprtine v tleh, jaške, itd.

Delo v zaprtih ali utesnjenih prostorih

Utesnjen ali zaprt prostor je prostor, ki je večinoma (ne pa vedno popolnoma) ograjen, in kjer obstaja tveganje za resno poškodbo ali celo smrt zaradi nevarnih snovi oziroma nevarnih situacij (na primer pomanjkanje kisika, povečan delež ogljikovega dioksida itd.). Taki prostori so cisterne, silosi, posode, v katerih potekajo kemične reakcije, cevi, jaški, kanali, slabo prezračevani prostori in podobno. Pogosto so utesnjeni ali zaprti prostori nevarni ne samo za delavca, ki dela v njem, temveč tudi za tiste, ki bi poskušali brez ustrezne opreme rešiti delavca, ki se je poškodoval v takem prostoru. Pri vseh delovnih nalogah, pri katerih mora vzdrževalec, zaposlen v podjetju ali zunanji izvajalec delati v utesnjenem ali zaprtem prostoru, se predhodno izvede ocena tveganja in določijo ustrezni varnostni ukrepi za varno delo. Na primer, vedno morata biti prisotna vsaj dva delavca, da so zagotovljene ustrezne komunikacijske naprave, da se izdelata načrt reševanja in drugo. Preveriti je treba načrt reševanja in izvesti vajo reševanja delavca iz utesnjenega ali zaprtega prostora.

Vzdrževanje opreme, naprav in sredstev za delo ter varnostni ukrepi

Opravljanje del na deloviščih je nujno povezano z vzdrževanjem. Le to pa razumemo kot korektivno vzdrževanje, preventivno vzdrževanje (sistematično in po potrebi) in izboljšanje sistemov. Upoštevati je potrebno, da so okoliščine, ki so povezane z vzdrževanjem, obravnavane kot nevarne po naravi. Vzdrževanje obsega vzdrževanje zelo nevarnih naprav, ob normalnem ali omejenem delovanju in tistih naprav, ki predstavljajo manjše tveganje. Izpostaviti je potrebno tudi postopke vzdrževanja, ki predstavljajo novo situacijo. Zato je obvezno poznavanje sistema, na katerem se izvaja poseg, poznavanje veljavnih predpisov, standardov, navodil in priporočil. Zaposleni morajo pridobiti tudi strokovna znanja o poklicnih tveganjih in njihovem preprečevanju in pridobiti spretnosti, ki omogočajo ugotavljanje, analiziranje in upravljanje s tveganji v posamezni delovni situaciji. Potrebno je načrtovanje izvedbe dela na delovišču s poudarkom tudi na zagotavljanju varnosti in zdravja zaposlenih. Poudarek mora biti tudi na organizacijskih ukrepih, ki naj zajemajo obseg in načrt usposabljanja, predvsem pa načrtovanje posameznih vzdrževalnih aktivnosti, kjer je potrebno pred začetkom vzdrževalnih posegov oceniti tveganja in določiti potrebne ukrepe. Če je za delovišče oz. gradbišče sprejet varnostni načrt, upoštevamo v načrtu opredeljene ukrepe in navodila.

Prepoved dela v skladu z 51.členom ZVZD-1 / Zdravila, ki vplivajo na sposobnost upravljanja vozil in strojev

V skladu z Zakonom o varstvu in zdravju pri delu (ZVZD-1), Ur.list RS 43/2011, člen št. 51, delavec ne sme delati na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc ter pod vplivom zdravil, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti, na tistih delovnih mestih, na katerih je zaradi večje nevarnosti za nezgode pri delu tako določeno z izjavo o varnosti z oceno tveganja.

Glede na oceno tveganja gre za dela z večjim tveganjem za nezgode, zato, da na delovnih mestih upravljanja vozil in strojev ni dovoljeno opravljati dela, če delavec jemlje zdravila:

1/ Popolna prepoved

Velja, če delavec uživa zdravila, ki so opremljena z izpolnjenim rdečim trikotnikom in spadajo v 3.skupino po kategorizacijskem sistemu DRUID.

2/ Prepoved velja za dela, z povečano možnostjo nezgod

Pred uporabo zdravil, se je potrebno posvetovati z osebnim ali pooblaščenim zdravnikom. Zdravila so označena s praznim trikotnikom in spadajo v 2. kategorijo po sistemu DRUID.

3/ Absolutna prepoved

Upoštevajoč navedene učinke zdravil, je upravljanje z vozili in delo s stroji povsem prepovedano (absolutna prepoved) zaradi: jemanje zdravil in hkratno uživanje alkohola, jemanje več zdravil hkrati, tudi tistih, ki jih kupimo brez recepta, med uvajanjem novega zdravila, med prenehanjem uporabe zdravila, občasno ali redno jemanje zdravil na recept brez zdravnikovega nadzora, uporaba prevelikih ali premajhnih odmerkov in jemanje zdravil, ki so bila predpisana drugim.

4/ Relativna prepoved upravljanja vozil

Upravljanje z vozili in delo s stroji je relativno prepovedano. Upoštevajoč navedene učinke zdravil, ki zmanjšujejo voznikovo sposobnost varne vožnje in delo s stroji je delo s stroji relativno prepovedano zaradi navedenih učinkov: zaspanost, utrujenost, omotičnost, slabost, vrtoglavost, tresavica, motnje vida, nočna slepota, zmanjšana zbranost, zmanjšana sposobnost hitrega odzivanja in presoje, krči, nekritičnost, agresivnost.

Varovanje pred škodljivimi atmosferskimi in klimatskimi pogoji

Določena delovna mesta so po naravi delovna mesta na prostem. Za delavce, ki delajo na prostem poskrbimo, da:

- a) so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi,
 - b) delavci niso izpostavljeni škodljivemu hrupu, vibracijam, plinom, hlapom ali prahu,
 - c) delavci v primeru nevarnosti lahko hitro zapustijo svoja delovna mesta in se umaknejo na varno področje,
 - d) je delavcem, ki se med delom poškodujejo ali naglo obolijo, zagotovljena hitra prva pomoč in reševanje,
 - e) delavci pri delu ali med hojo ne morejo zdrsniti ali pasti,
 - f) varovanje pred padci v globino in na ravnem.
- Ce naravna razsvetljava na delovnih mestih na prostem ne dosega prepisanih vrednosti, morajo biti takšna delovna mesta opremljena z umetno razsvetljavo.

Prepoznavanje del, za katera so potrebna dovoljenja za delo

Namen je zagotovitev varnostnih ukrepov pri delih s povečano nevarnostjo (remonti, vzdrževanja, investicijski in drugi projekti,...), da delo poteka varno. Dela, za katera je obvezno pridobiti interno dovoljenje za delo niso definirana kot redna in se pojavijo občasno pri delavcih (interni ali zunanji), ki so lahko izpostavljeni visokim tveganjem.

- dela v energetskih prostorih, na elektro opremi
- dela v utesnjenih prostorih
- dela v globini
- požarno nevarna dela
- dela v eksplozijsko ogroženih območjih ali prostorih
- druga izredna dela s povečano nevarnostjo

Predlagamo vzpostavitev registra tveganj pri posebno nevarnih delih s področja vzdrževanja, ki naj obsega register nevarnih situacij, možne posledice, oceno tveganja ter opredeljeno potrebo po predhodni varnostni analizi ali/in potrebo po obveznem dovoljenju za delo. To pomeni, da dokumentacija zajema:

- področje veljavnosti
- prepoznavanje del, za katera so obvezna dovoljenja za delo
- odgovornosti in shematski prikaz postopka
- opis postopkov
- postopek pridobitve dovoljenja
- dodatno podrobno opredeljena pravila glede dela v utesnjenih prostorih (seznam prostorov, splošni in specifični varnostni ukrepi,...)
- izvajanje del, oprema in nadzor
- arhiviranje dokumentacije

Preventivni ukrepi za varno delo v času povišanih zunanjskih temperatur v poletnih mesecih

V poletnem obdobju, ko se temperature v poslovnih prostorih in proizvodnji na delovnih mestih dvignejo nad 28°C, je potrebno izvajati dodatne ukrepe, da se zniža obremenitev delavcev zaradi neugodnih mikroklimatskih razmer. Da se zmanjša toplotna obremenitev delavcev na vročih delovnih mestih je potrebno izvajati naslednje ukrepe:

1. Organizacija dela:
 - v času povečanih temperatur naj v pregretyh prostorih delajo samo delavci, ki nimajo zdravstvenih težav (vodje preverijo pri posameznikih zdravstveno stanje in jih za določen čas prestavijo na druga del. mesta - po potrebi mnenje pooblaščenega zdravnika),
 - vodja lahko izvede začasno "rotiranje" delavcev (v okviru možnosti),
 - nujno izvajati dovolj pogoste odmore,
 - nadrejeni v delovnem procesu po potrebi, odvisno od zunanjskih temperatur in toplotnih obremenitev določi dodatne pavze/ odmore za blaženje negativnih vplivov,
 - za namen iz prejšnje alineje delavci koristijo zunanje prostore za počitek z nadstreški (kadalnica in prostor za počitek 1 ter 2) v skladu s časovnico, ki jim jo je predal nadrejeni,
 - prilagoditve oz. po potrebi skrajšanje delovnega časa ter zmanjšanje tempa dela,
 - če je le mogoče prerazporediti delovni čas na dopoldansko in nočno izmeno.
2. Uporaba zaščitnih oblek in čevljev:
3. Uporaba osebne varovalne opreme v proizvodnih prostorih je obvezna
4. Zadostno pitje tekočin in prehrana:
 - med delovnim časom je nujno pitje zadostne količine vode; v času povišanih temperatur se priporoča tudi pitje izotonične pijače, saj poskrbi za hidracijo telesa, nadomesti izgubljene elektrolite in poskrbi za dvig

- seznanite se z zdravstvenimi simptomi, ki so značilni ko je človeški organizem izpostavljen previsokim temperaturam;
 - izogibajte se slani prehrani in začimbam;
 - najbolj učinkoviti so kratki in pogosti premori v ohlajenih prostorih, temperatura katerih pa ne sme biti tako nizka, da bi bilo zaradi nagle temperaturne spremembe ogroženo zdravje;
 - ne pijte alkoholnih pijač;
 - opravite najbolj zahtevna dela zgodaj zjutraj, ko je zunanja temperatura še nizka;
 - v primeru da delate v ekstremno visokih temperaturah, vedno delajte v paru zaradi morebitnega nudenja medsebojne pomoči.
4. Dodatni odmori:
- če se delavec počuti slabo, se mora javiti vodji izmene in z njegovim dovoljenjem začasno oditi v senco oz. na prosto ter po potrebi k zdravniku.

4.1.3 Normativi za izvajanje posameznih ukrepov

4.1.3.1 Izvajanje usposabljanja za varno delo

Zakon o varnostni in zdravju pri delu – ZVZD-1 (Uradni list RS, št. 43/11)

Delodajalec mora delavca usposobiti za varno opravljanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja, pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem novem tehnologije in novih sredstev za delo ter ob spremembi v delovnem procesu, ki lahko povzroči spremembo varnosti pri delu. Na delovnih mestih, kjer iz ocene tveganja izhaja večja verjetnost za poškodbe, rok za občasne preizkuse ne sme biti daljši od dveh let.

Usposabljanje zaposlenih se izvaja po programu. Hkrati so zaposleni stalno deležni ažurnih informacij, promocijskega materiala in novih ugotovitev glede varnosti in zdravja pri delu.

Delavci, ki upravljajo s posebno nevarno delovno opremo, se morajo dodatno usposabljati po ločenih programih usposabljanja ter znanje obnavljati z opravljanjem obdobjnih preizkusov in sicer za:

- varno opravljanje dela z mostnimi in/ali konzolnimi dvigali
- varno opravljanje dela z viličarji
- varno opravljanje dela z nevarnimi snovmi
- varno opravljanje dela na višini
- varno opravljanje dela z motorno žago
- varno opravljanje dela v utesnjenih prostorih
- uporaba dihalnega aparata, »save« maske, prenosnega merilca kisika

Delodajalec mora poskrbeti, da je vsak delavec poučen tudi o varstvu pred požarom. Za prvo pomoč se zajamejo delovna mesta, da se zagotovi prisotnost v času izvajanja dela. Določena usposabljanja lahko izvede delodajalec sam ali po dogovoru z zunanjo strokovno službo.

4.1.3.2 Izvajanje zdravstvenih pregledov

Zakon o varnostni in zdravju pri delu – ZVZD-1 (Uradni list RS, št. 43/11)

Podlaga za določitev vrste, obsega, vsebine in rokov posameznega preventivnega zdravstvenega pregleda je ocena tveganja s posebnim poudarkom na zdravstvenih zahtevah, ki jih določi delodajalec na podlagi strokovne ocene pooblaščenega zdravnika in rezultatov meritev obremenitev in obremenjenosti ter škodljivosti v delovnem okolju.

S predhodnim preventivnim zdravstvenim pregledom se ugotavlja izpolnjevanje zdravstvenih zahtev za opravljanje določenega dela pri delodajalcu. Z usmerjenim obdobjnim preventivnim zdravstvenim pregledom se v določenih obdobjih ocenjuje zdravstvena ogroženost delavca in njegovo izpolnjevanje posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo v delovnem okolju, zaradi vpliva kritičnih dejavnikov tveganja v tem obdobju, določenih z izjavo o varnosti z oceno tveganja delodajalca. Vrsto, obseg, vsebino in roke zdravstvenih pregledov določi izvajalec medicine dela v strokovni oceni.

4.1.3.3 Posebne zdravstvene zahteve

Posebne zdravstvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo, v delovnem procesu, ali za uporabo posameznih sredstev za delo, sprejme delodajalec na podlagi strokovne ocene izvajalca medicine dela. Delo pod vplivom zdravil in drugih psihoaktivnih substanc, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti, je prepovedano. Zaposleni, ki jemljejo zdravila z vplivom na centralni živčni sistem ter psihofizične sposobnosti človeka (nekateri antidepresivi, hipnotiki, anksiotiki, antiepileptiki, analgetiki, ...), morajo o tem delodajalca takoj obvestiti.

4.1.3.4 Seznam osebne varovalne opreme po delovnih mestih

Uredba (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta o osebni varovalni opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 89/686/EGS

Harmonizirani standardi so objavljeni kot Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami predpisov. Gre za tehnične specifikacije, ki dajejo preverjene strokovne rešitve za izpolnjevanje posameznih zahtev in vsebujejo opise zahtevanih lastnosti izdelka, kot so: raven kvalitete, delovanje, varnost, mere, terminologija, simboli, pakiranje, označevanje, postopki ugotavljanja skladnosti in proizvodne metode. Osebna varovalna oprema pomeni:

- opremo, ki je načrtovana in izdelana tako, da jo oseba nosi ali drži zaradi varovanja pred eno ali več nevarnostmi za njeno zdravje ali varnost;
- zamenljive sestavne dele za opremo, ki so bistveni za njeno varovalno funkcijo;
- priključne sisteme za opremo, ki jih oseba ne nosi ali drži, ki so načrtovani za povezavo te opreme z zunanjo napravo ali z zanesljivo zunanjo točko pritrditve, ki niso načrtovani tako, da bi bili trajno pritrjeni, in ki pred uporabo ne zahtevajo pritrditve;

Osebna varovalna oprema je podrobno definirana v oceni tveganja za posamezno organizacijsko enoto.

Znak	Vrsta osebne varovalne opreme / lastnosti	Opombe / komentar	Periodika zamenjave
	čelada industrijska za zaščito glave / EN 397	kjer obstaja nevarnost udarca, pri delu na nezavarovani višini	dotrajanost
	čelada, gozdarski komplet, s podbradnim paščkom, z mrežastim vizirjem in glušniki / EN 397, EN 1731, EN 352-3	pri delu z motorno žago	dotrajanost
	očala, zaščita pred brzgi tekočin in trdimi delci, tudi za nošenje preko korekcijskih očal / EN 166	nosijo se v območjih z letečimi delci ali kapljevini oz. v skladu z internimi navodili	dotrajanost
	varilna naglavna maska, UV in IR zaščita, z fotoelektričnim detektorjem, z nastavitvijo zakasnitve zatemnitve / EN 379, EN 175	za varjenje, brušenje...	dotrajanost
	maska higienska za preprečevanje širjenja okužb (COVID-19, ipd.) / FFP2 oz. FFP 3	ob izvajanju ukrepov za preprečevanje epidemij, če ni mogoče zagotavljati ustrezne medsebojne razdalje	enkratna uporaba
	medicinska maska za preprečevanje širjenja okužb (COVID-19, ipd.) / SIST EN 14683:2019	ob izvajanju ukrepov za preprečevanje epidemij, če ni mogoče zagotavljati ustrezne medsebojne razdalje	enkratna uporaba
	čepki ušesni za varovanje sluha, za enkratno uporabo / EN 352-2	pri delu ali gibanju v prostorih s povečanim hrupom	enkratna uporaba
	naušniki - čepka povezana z lokom, za varovanje sluha / EN 352-1	pri delu ali gibanju v prostorih s povečanim hrupom	dotrajanost
	glušniki, za varovanje sluha / EN 352-1	pri delu ali gibanju v prostorih s povečanim hrupom	dotrajanost
	plašč, delovna halja - splošne zahteve, bombažni / CE	zaščita pred umazanijo, stalno na delovnem mestu, kjer ni nevarnosti zagrabitve ali zataknitve, npr. laboratorij	dotrajanost
	hlače, z odsevnimi trakovi / EN ISO 20471	stalno na delovnem mestu	dotrajanost
	hlače, protivrezne gozdarske, lahko z oprsnikom / EN 381	pri delu z motorno žago	dotrajanost
	jakna, nepremočljiva, z odsevnimi trakovi / EN 343, EN ISO 20471	pri delu ali gibanju na prostem v času dežja	dotrajanost
	telovnik, zimski, poliester/bombaž / CE	pri delu ali gibanju na prostem v hladnejšem obdobju	dotrajanost
	plašč, nepremočljiv, z odsevnimi trakovi / EN 343, EN ISO 20471	pri delu ali gibanju na prostem v času dežja	dotrajanost
	bunda, nepremočljiva, z odsevnimi trakovi / EN 342, EN 343, EN ISO 20471	po potrebi pri delu ali gibanju na prostem	dotrajanost
	kombinezon Tyvek za enkratno uporabo, zaščitni s kapuco, zaščita pred kemikalijami, infekcijami, antistatični, kat. III, / EN 1073-2, EN 13034 (Typ 6), EN 1149, EN ISO 13982-1 (Typ 5)	uprabljati pri delih, kjer je potrebno v celoti zaščititi delavca pred umazanijo, kapljevini, infekcijami..	enkratna uporaba
	varilni predpasnik, usnjeni / EN ISO 11611	pri varjenju	dotrajanost
	čevlji, električarski, zaščitni s kapico in vložkom proti predrtju podplata / EN ISO 20345, S3, SRC	obvezna uporaba v vseh proizvodnih prostorih in površinah	12
	čevlji, gozdarski, visoki, z zaščito pred urezom / EN ISO 17249, razred 1 (20 m/s)	pri delu z motorno žago	dotrajanost
	škornji – visoki (ribiški, PVC), zaščitni, brez kapice in vložka / EN ISO 20347	odpornost na ogljikovodike in slano vodo, za vstop na lokacijo, kjer ne gre izčrpati vode	dotrajanost
	rokavice, usnje oz. nitril, mehanska zaščita / EN 388	mehanska zaščita	dotrajanost

	rokavice, za zaščito pred mrazom in mehansko zaščito / EN 511, EN 388	za zaščito pred mrazom in mehansko zaščito	dotrajanost
	rokavice za enkratno uporabo, elastične, neprepustne za tekočino / EN 374-1, EN 374-5	dotrajanost	dotrajanost
	rokavice - podaljšane, varilske, mehanska zaščita, zaščita pred toplotnimi učinki in zaščita pri varjenju / EN 388, EN 407, EN 12477	mehanska zaščita, zaščita pred toplotnimi učinki in zaščita pri varjenju	dotrajanost
	rokavice, gozdarske, zaščita pred urezi z motorno žago in zaščito pred vibracijami / EN 381-7, EN 388	pri delu z motorno žago	dotrajanost
	prenosni detektor plinov CH3, O2, H2S / EN 60079-11, FTZU 09 ATEX 0006X	pri delu z nevarnimi snovmi (kislina, bazami,...), delih v globini in jaških	dotrajanost
	dihalni aparat, garnitura / EN 137, EN 139& AS1716	pri delih v globini in jaških, za reševanje ponesrečenja	dotrajanost
	samoreševalna maska (15 min) / EN 1146	pri delih v globini in jaških, za reševanje ponesrečenja	dotrajanost
	rešilni jopič, homologirani za »nošenje« človeka na vodni površini brez plavanja in rešilni obroč z vrvo 30 m / EN ISO 12402-1:2005	Ob bazenih, kjer obstaja nevarnost padca v vodo	dotrajanost
	oprema za zaščito pred padcem (varovalni pas, blažilec padca, privezovalna sredstva) / EN 631, EN 355, EN 354	pri delu na nezavarovani višini, kjer obstaja nevarnost padca v globino	dotrajanost
	dvižni vitel z samopovratnim varovalnim mehanizmom in trinožec / EN 1496, EN 360; EN 795 B	pri delu na nezavarovani višini, kjer obstaja nevarnost padca v globino	dotrajanost

Opomba: Vsi zaposleni morajo uporabljati ustrezno osebno varovalno opremo v primeru, ko/če pristopijo k določenemu nevarnemu delu oziroma se gibljejo ali nahajajo v prostoru z nevarnostjo, ki bi zahtevala uporabo osebne varovalne opreme.

Dotrajanost – pojem dotrajanost pomeni, da se mora OVO zamenjati, ko je potekel rok uporabe v skladu z navodili proizvajalca ali je potekel rok za menjavo OVO v skladu z internimi pravili ali pa je OVO izrabljena oz. poškodovana, da ne zagotavlja ustrezne varnosti pri izvajanju dela.

4.1.3.5 Izvajanje pregledov in preizkusov delovne opreme

Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Uradni list RS, št. 101/04 in 43/11 – ZVZD-1)

Delodajalec mora zagotoviti, da delovno opremo po namestitvi in pred prvim zagonom, ali po premestitvi na drugo delovno mesto, pregleda pristojna oseba, ki izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da je delovna oprema pravilno nameščena in da deluje v skladu s predpisi. Delodajalec mora zagotoviti, da je delovna oprema vzdrževana v skladu z navodili proizvajalca delovne opreme tako, da ves čas ustreza določbam pravilnika. Delodajalec mora zagotoviti nadzor nad delovno opremo, katere uporaba je lahko nevarna ali škodljiva za delavce:

- z rednimi kontrolnimi pregledi in, kjer je potrebno, s preskusi, ki jih opravijo pristojne osebe v skladu s predpisi in
- s posebnimi pregledi, ki jih opravijo pristojne osebe, če pride do izjemnih okoliščin, ki lahko ogrozijo varnost delovanja delovne opreme (npr. sprememba načina dela, poškodba opreme pri delu, nevarni pojav ali daljše obdobje nedelovanja), da se zagotovi upoštevanje varnostnih in zdravstvenih zahtev ter pravočasno odkrivanje in odpravljanje napak.

Opomba: Delovna oprema, ki predstavlja nevarnost za nastanek poškodb in zdravstvenih okvar: dvigala, viličarji, kompresorji, črpalke, grobe-fine grablje, tračni in polžni transporterji, mostno posnemalo, potopna mešala, diesel agregat, ... ter oprema v delavnici: dvižna miza, varilni aparat, stružnica, brusilni stroj, motorne škarje, ...

4.1.3.6 Izvajanje periodičnih preiskav delovnega okolja

Zakon o varnosti in zdravju pri delu – ZVZD-1 (Uradni list RS, št. 43/11)

Delodajalec mora zagotavljati varnost in zdravje pri delu v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja zlasti tako, da:

- z obdobjimi preiskavami škodljivosti delovnega okolja preverja ustrezne delovne razmere,
- zagotavlja varno delovno okolje in uporabo varne delovne opreme.

Obseg preiskav delovnega okolja je podrobno definiran v oceni tveganja za posamezno organizacijsko enoto.

4.2 NAČRT IN POSTOPKI ZA IZVEDBO UKREPOV V PRIMERU NEPOSREDNE NEVARNOSTI

V primeru resne, neposredne in neizogibne nevarnosti govorimo o nesprejemljivem tveganju. Do ugotovitve takšnega stanja lahko pridemo na dva načina:

1. ob izdelavi ocene oziroma revizije ocene tveganja

V fazi izvajanja ocenjevanja tveganja na delovnih mestih lahko ugotovimo stopnjo tveganja 5, ki predstavlja nesprejemljivo tveganje, saj je tveganje zelo veliko, predpisi in splošno priznane norme so lahko bistveno kršene, zaradi česar so verjetne težke posledice. V primeru takšnega ocenjenega tveganja se ne sme pričeti z delom, oziroma ga je potrebno takoj ustaviti in delavcem prepovedati nadaljevanje dela ter jih seznanimi o nevarnosti, ki jim pretili. Delodajalec mora dalje navedeno tveganje analizirati in se odločiti ali navedeno delo oziroma postopek ukiniti ali sanirati na način, da bo zagotovljeno varno izvajanje del. V primeru sanacije, je potrebno pred začetkom del ponovno oceniti tveganje in z deli nadaljevati, ko tveganje ni več nesprejemljivo.

2. v primeru uvedbe spremenjene tehnologije dela, izrednega dogodka ali drugega vzroka nastanka resne, neposredne ali neizogibne nevarnosti

V primeru predvidenih ali izrednih sprememb, ki predstavljajo veliko tveganje oziroma bi lahko predstavljale resno in neposredno nevarnost, je prav tako potrebno pred uvedbo spremenjenega postopka ali takoj po nastanku izrednega dogodka, pred začetkom oziroma nadaljevanju del pristopiti k oceni tveganja na že zgoraj predpisan način.

V primeru nastanka ali že grožnje nastanka tako nevarnega tveganja, je neposredni vodja dolžan preprečiti začetek oziroma ustaviti delo ter zagotoviti delavcem umik na varno. Delodajalec ne sme pozvati delavcev na delo dokler takšno tveganje obstaja, razen v izjemnih primerih, ko pa morajo biti podani utemeljeni razlogi.

Načrt za ravnanje v primeru izrednih razmer zaradi pojava nalezljive bolezni

1. Ob razglasitvi pojava nalezljive bolezni takoj kontaktirati izvajalca medicine dela
2. Imenovati delovno skupino – tim za spremljanje stanja in sprejemanje ukrepov
3. Določiti postopek in obseg obveščanja pristojnih služb (inšpektorati, itd.)
4. Obseg pojava povzročitelja (sporadično, endemija, epidemija, pandemija)
5. Preveriti poti prenosa (preko telesnih tekočin, preko vode ali hrane, preko živali, itd.)
6. Opredeliti ogrožene skupine zaposlenih
8. Preveriti skladnosti ocene tveganja zaradi izpostavljenosti povzročitelju nalezljive bolezni ter jo glede na lastnosti povzročitelja posodobiti
9. Določiti nujne dodatne preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja
 - sprejeti vsa potrebna navodila za delavce
 - določiti način in obseg informiranja delavcev
 - drugo
10. Določiti posebne ukrepe za preprečevanje in obvladovanje epidemij, ki jih izvajajo posebej usposobljene in registrirane pravne ali fizične osebe
 - dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija, dekontaminacija
 - obveznost izpolnjevanja pogojev, ki jih v primeru razglašene epidemije sprejema država

4.3 OPREDELITEV OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI ODGOVORNIH OSEB IN DELAVCEV

Direktor

- določanje splošnih usmeritev varnosti in zdravja (VZD), sprejemanje politike VZD
- zagotavljanje potrebnih virov za izvajanje programov VZD
- spremljanje izvajanja VZD in določanje smernic za nadaljnji razvoj VZD
- zagotavljanje izvajanja zakonodajnih in drugih zahtev
- zagotovi izvajanje pisnega ocenjevanja tveganja
- po izvedenem ocenjevanju tveganja sprejme izjavo o varnosti z oceno tveganja
- določi posebne zdravstvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo (upoštevajoč mnenje izvajalca medicine dela)
- izjavo o varnosti z oceno tveganja objavi na običajen način in jo v delu, ki se na njih nanaša, posreduje delavcem vsakokrat, ko se spremeni in dopolni, prav tako pa tudi novo zaposlenim in vsem drugim navzočim na delovnem mestu ob začetku dela
- poveri opravljanje nalog varnosti pri delu strokovnemu delavcu, izvajanje zdravstvenih ukrepov pa izvajalcu medicine dela

Vodja sektorja

- sodeluje pri določanju splošnih usmeritev in programov VZD,
- sodeluje pri obravnavi problematike VZD s predstavniki zaposlenih
- skrbi za izvajanje predpisanih programov VZD ter koordinira izvajanje ukrepov VZD
- obvešča delavce o uvajanju novih tehnologij in sredstev za delo ter o nevarnostih za nezgode, poklicne bolezni in bolezni, povezane z delom ter izdaja navodila za varno delo
- zagotavlja izvajanje predpisanih ukrepov za varno delo
- strokovnega delavca za varnost pri delu obvešča o poškodbah in nevarnih pojavih
- strokovnega delavca takoj seznani s pomanjkljivostmi in okvarami v delovnem procesu ali na delovni opremi, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje za zmanjšanje tveganj za poškodbe

Vodja DE

- novo zaposlene seznani z oceno tveganja ter ukrepi za varnost in zdravje pri delu
- strokovnega delavca za varnost pri delu obvešča o poškodbah in nevarnih pojavih
- strokovnega delavca takoj seznani s pomanjkljivostmi in okvarami v delovnem procesu ali na delovni opremi, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje za zmanjšanje tveganj za poškodbe
- strokovnega delavca obvešča o poteku in potrebah po periodičnih pregledih opreme in naprav, kot to zahteva proizvajalec ali predpisi
- sodeluje pri odpravi pomanjkljivosti iz ocene tveganja, inšpekcijske odločbe ali ukrepa strokovnega delavca za varnost pri delu
- zagotavlja, da je vedno na razpolago ustrezna oprema za prvo pomoč
- novo zaposlene seznani z oceno tveganja ter ukrepi za varnost in zdravje pri delu
- strokovnemu delavcu predlaga izboljšave in poenostavitve delovnih opravil, če pripomorejo k varnejšemu opravljanju dela
- od strokovnega delavca zahteva, da se za delovno opremo takoj pridobi Potrdilo o pregledu, ki dokazuje, da je le ta v skladu s predpisi
- zagotavlja, da na delovnih mestih ni delavcev pod vplivom alkohola, drog ali drugih substanc
- zagotavlja delavcem osebno varovalno opremo in njeno uporabo, če sredstva za delo in delovno okolje kljub varnostnim ukrepom ne zagotavljajo varnosti in zdravja pri delu
- zagotavlja redno izvajanje usposabljanja delavcev za varno in zdravo delo
- z obdobjimi pregledi in preizkusi delovne opreme preverja njihovo skladnost s predpisi o varnosti in zdravju pri delu
- prijavlja poškodbe pri delu pristojnemu delavcu ter sodeluje pri njeni raziskavi
- zagotavlja, da se pri delu namensko uporablja predpisana osebna varovalna oprema
- poroča pooblaščenemu delavcu o vsakem pojavu, ki bi lahko povzročil nevarnost za življenje ali zdravje delavcev in takoj zahteva izvedbo ustreznih varnostnih ukrepov
- preverja stanje opreme za nudenje prve pomoči na svoji lokaciji ter o pomanjkljivostih obvešča strokovnega delavca oziroma za to odgovorno osebo

Naloge neposrednih vodij

- opozarja delavce na nevarnosti, ki pri delu pretijo njihovem zdravju in življenju
- usmerja delavce k najustreznejšemu načinu opravljanja dela, ki jim zagotavlja varno delo
- poskrbi, da se izvedejo varstveni ukrepi, s katerimi se zagotavlja varno delo

- nadzira, če delavci upoštevajo varnostne ukrepe
- odstrani z dela ali delovnega mesta delavca, ki ne upošteva varstvenih ukrepov, ki je pod vplivom alkohola ali psihonarkotikov ali delavca, ki kaže znake utrujenosti
- daje pobudo za uvedbo postopka za kršitev delovne obveznosti zoper delavca, ki ne upošteva varnostnih ukrepov
- prijavlja poškodbe pri delu pristojnemu delavcu ter sodeluje pri njeni raziskavi
- zagotavlja, da se pri delu namensko uporablja predpisana osebna varovalna oprema
- poroča pooblaščenemu delavcu o vsakem pojavu, ki bi lahko povzročil nevarnost za življenje ali zdravje delavcev in takoj zahteva izvedbo ustreznih varnostnih ukrepov
- preverja stanje opreme za nudenje prve pomoči na svoji lokaciji ter o pomanjkljivostih obvešča strokovnega delavca oziroma za to odgovorno osebo
- izvaja praktična usposabljanja na delovnih mestih po protokolu uvajalnega kartona
- seznanja zaposlene z ukrepi varstva pred požarom, ukrepi ob evakuaciji

Naloge in odgovornosti zaposlenih

- opravljati delo tako, da varujejo svoje življenje in zdravje ter zdravje in življenje drugih delavcev
- imajo pravico in dolžnost, da so seznanjeni z varnostnimi ukrepi
- imajo pravico in dolžnost, da so usposobljeni izvajanje odrejenih ukrepov
- imajo pravico dajati predloge, pripombe in obvestila o vprašanih varnosti in zdravja pri delu delavcem, zadolženim za varnost in zdravje pri delu
- pravilno morajo uporabljati delovno opremo in druga sredstva za delo vključno z varnostnimi napravami
- daje pobudo za uvedbo postopka za kršitev delovne obveznosti zoper delavca, ki ne upošteva varnostnih ukrepov
- pravilno morajo uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z njenim namenom
- takoj morajo obvestiti delodajalca ali delavce, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti, okvari ali drugem pojavu, ki bi pri delu lahko ogrozil njegovo zdravje in varnost ali zdravje in varnost drugih oseb
- sodelovati morajo z delodajalcem in delavci, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu, dokler se ne vzpostavijo varno delovno okolje in delovne razmere ter izvedejo ukrepi inšpekcije za delo ali strokovnega delavca za varnost pri delu
- ne smejo delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc
- ne smejo delati ali biti pod vplivom zdravil, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti, na tistih delovnih mestih, na katerih je zaradi večje nevarnosti za nezgode pri delu tako določeno z izjavo o varnosti z oceno tveganj
- vsako poškodbo pri delu prijaviti takoj neposrednemu vodji.

Naloge strokovne službe za varnost pri delu

- svetuje delodajalcu pri načrtovanju, izbiri, nakupu in vzdrževanju sredstev za delo
- svetuje delodajalcu glede opreme delovnih mest in glede delovnega okolja
- usklajuje ukrepe za preprečevanje psihosocialnih tveganj
- opravlja notranji nadzor nad izvajanjem ukrepov za varno delo
- izdeluje navodila za varno in zdravo delo
- spremlja stanje v zvezi z nezgodami pri delu, odkriva vzroke zanje in pripravlja poročila za delodajalca s predlogi ukrepov
- sodeluje z izvajalcem medicine dela
- sprejema ukrepe za zmanjševanje tveganj za nastanek poškodb ali bolezni
- preverja in usklajuje dokumentacijo s področja varnosti in zdravja pri delu (usposabljanja, pregledi delovne opreme, preiskave delovnega okolja, itd.)
- sodeluje z zunanjimi strokovnimi službami za varnost pri delu
- občasno preverja izvajanje ukrepov varstva pred požarom

Naloge izvajalca medicine dela

- sodeluje pri izdelavi strokovnih podlag za izjavo o varnosti
- izvaja zdravstvene preglede delavcev

- seznanja delavce s tveganji, povezanimi z njihovim delovnim mestom in delovnim okoljem, ki lahko privedejo do funkcionalnih okvar, bolezni ali invalidnosti
- spremlja in analizira stanje v zvezi s poklicnimi boleznimi ter boleznimi, povezanimi z delom, ter odkriva vzroke
- pripravlja poročila za delodajalce glede na ugotovitve iz analiz zdravstvenega stanja delavcev, ugotovljenega na zdravstvenih pregledih, analiz funkcionalnih okvar, nezgod pri delu, poklicnih bolezni, bolezni, povezanih z delom, in delovne invalidnosti. Poročila morajo vsebovati tudi predloge izboljšav delovnega procesa z namenom dopolnitve ali nadgradnje ukrepov v zvezi z zdravjem pri delu
- sodeluje v procesu poklicne rehabilitacije ter svetuje pri izbiri drugega ustreznega dela
- sodeluje pri pripravi načrta delodajalca za dajanje prve pomoči ter sodeluje pri usposabljanju delavcev in delodajalcev za splošne in posebne ukrepe prve pomoči
- sodeluje z osebnim zdravnikom delavca in z izvedenskimi organi invalidskega in zdravstvenega zavarovanja zaradi izmenjave podatkov o zdravstvenem stanju delavcev ter pomoči pri ugotavljanju upravičenosti dočasne oziroma trajne zadržanosti z dela in ocenjevanja delovne zmožnosti
- izvajalec medicine dela lahko po predhodni pisni privolitvi delavca od osebnega zdravnika delavca pridobi oziroma vpogleda podatke o zdravstvenem stanju delavca, o njegovem zdravljenju in rehabilitaciji
- izvajalec medicine dela mora osebnemu zdravniku na njegovo zahtevo posredovati informacije o obremenitvah delavca na delovnem mestu in o zahtevah njegovega delovnega mesta
- sodeluje s strokovnim delavcem z varnost pri delu

Naloge oseb za nudenje prve pomoči

- takoj se odzovejo na klic v sili in nudijo prvo pomoč vse dokler na kraj ne prispe strokovna pomoč
- udeležujejo se usposabljanj za nudenje prve pomoči, na katera jih napoti delodajalec
- skrbijo, da je stalno na zagotovljeno ustrezno število omaric za prvo pomoč
- skrbijo, da so mesta hrambe opreme za prvo pomoč označena in delavcem lahko dostopna
- skrbijo, da so mesta, kjer se hrani oprema za prvo pomoč zavarovana pred umazanijo in visokimi temperaturami
- skrbijo, da so omarice za prvo pomoč pravilno označene ter opremljene z aktualnimi podatki
- skrbijo za sprotno dopolnjevanje porabljenega sanitetnega materiala za prvo pomoč ter preverjajo, da je poraba ustrezno evidentirana
- klicanje nujne medicinske pomoči nikakor ne sme biti razlog, da se opusti izvajanje neposredne in takojšnje prve pomoči

5 ZAKLJUČEK

Ocena tveganja je bila izdelana z namenom zajeti in preučiti možne vzroke za nastanek poškodb pri delu, poklicnih boleznih, boleznih v zvezi z delom in možnostmi preprečevanja, odpravljanja in zmanjševanja tveganj.

V poglavju 4.1.1 smo pripravili plan ukrepov z roki za izvedbo, odgovornimi osebami in načinom preverjanja izvedbe ukrepov. V poglavju 4.1.2 smo pripravili splošne ukrepe in priporočila ter v poglavju 4.1.3 normative za izvajanje posameznih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja zaposlenih.

Ocena tveganja je torej trajni proces za večanje ravni varnosti in varnostne kulture v podjetju in jo je treba zato posodablјati in ukrepe revidirati, ko je to potrebno in nujno.

Revizijo je potrebno v vsakem primeru opraviti po določeni dobi že zato, da ugotovimo, v kolikšni meri so bili uveljavljeni ukrepi, predvideni v prvi oziroma predhodni oceni tveganja. Revizijo ocene tveganja je potrebno dopolniti in popraviti v primeru:

- ko obstoječi preventivni ukrepi varovanja niso zadostni oziroma niso več ustrezni,
- ko je ocenjevanje temeljilo na podatkih, ki niso več ažurni in
- ko obstajajo možnosti in načini za izpopolnitev oziroma dopolnitev ocenjevanja

Vso osnovno dokumentacijo za izdelavo izjave o varnosti in vso dokumentacijo naknadnih revizij je potrebno hraniti trajno.

Kvalitetna dopolnitev pričujoči oceni je strokovno mnenje zdravnika, specialista medicine dela. Stalno sodelovanje delodajalca, strokovnega delavca za varnost in zdravje pri delu ter zdravnika - specialista medicine dela pa se bo v bodoče dolgoročno odrazilo v splošnem izboljšanju razmer in počutja na delovnih mestih in posledično manjši verjetnosti za nastanek poškodb in zdravstvenih okvar zaradi dela.

6 PRILOGE

6.1 POSTOPKI OCENJEVANJA TVEGANJA

6.1.1 Postopki za ocenjevanje tveganja po delovnih mestih

Opredeljene nevarnosti v obrazcu za analizo delovnega mesta (ADM) ocenjujemo po navedenem postopku. Stopnjo tveganja določimo z upoštevanjem resnosti in verjetnosti na sledeč način:

1.faza – določitev resnosti

RESNOST ocenimo z ozirom na posledico in število udeležencev v tabeli št.1.

RESNOST		Število udeležencev			
		1	2-5	5-10	>10
Posledica	Smrtne posledice	G	G	G	G
	Trajna delovna nesposobnost, invalidnost	F	G	G	G
	Dolgotrajni izostanek z dela, trajne posledice brez invalidnosti	E	F	G	G
	Daljši izostanek z dela (več kot 20 dni) brez trajnih posledic	D	E	F	G
	Izostanek z dela (do 20 dni)	C	D	E	F
	Poškodbe ki dovedejo do kratkotrajne odsotnosti z dela (do 3 dni)	B	C	D	E
	Brez poškodb, motnje pri opravljanju dela	A	B	C	D

Tabela št.1

2. faza – določitev verjetnosti

VERJETNOST za nastanek poškodb ocenimo tako da:

- V tabeli št.2 ocenimo izpostavljenost tveganju z ozirom na pogostost in trajanje

Izpostavljenost tveganju		Pogostost (1x na						
		30 let	10 let	3 leta	leto	mesec	teden	dan
Trajanje	manj kot 1/10 delov. časa	1	1	1	2	2	2	3
	od 1/10 do 3/10 del. časa	1	1	2	2	2	3	4
	od 3/10 do 9/10 del. časa	2	2	2	3	3	4	5
	od 9/10 do poln delovni čas	2	3	3	3	4	5	6

Tabela št.2

- V tabeli št.3 ocenimo verjetnost za nastanek nevarnega dogodka z ozirom na pričakovano dogodka in stanje ukrepov

VERJETNOST za nastanek nevarnega dogodka		Pričakovano dogodka			
		zelo mala	mala	srednja	velika
Stanje ukrepov	izvedeni vsi splošni in posebni ukrepi v celoti	1	1	2	2
	izvedeni vsi ukrepi nevarnost povzročila nezgodo	1	2	2	3
	niso izvedeni vsi splošni in posebni ukrepi	2	2	3	4
	niso izvedeni vsi ukrepi nevarnost povzročila nezgodo	3	4	4	5

Tabela št.3

Pričakovano dogodka:

Zelo mala: ne pričakuje se v 30. letih

Mala: možno v 30. letih, vendar največ enkrat na 5 let

Srednja: pričakuje se enkrat v 1. do 5. letih

Velika: pričakuje se več kot enkrat na leto

- V tabelo št.4. vnesemo rezultate iz tabele št.2 (izpostavljenost tveganju) in tabele št.3. (verjetnost za nastanek nevarnega dogodka) ter odčitamo vrednost za verjetnost za nastanek poškodb.

VERJETNOST za nastanek poškodb		Izpostavljenost tveganju					
		1	2	3	4	5	6
Verjetnost nastanka nevarnega dogodka	1	A	A	B	B	C	C
	2	A	B	B	C	C	D
	3	B	B	C	C	D	D
	4	B	C	C	D	D	E
	5	C	C	D	D	E	E

Tabela št.4

3. faza – določitev stopnje tveganja

STOPNJO TVEGANJA določimo tako, da vnesemo v tabelo št.5, vrednost iz tabele št.4 za verjetnost za nastanek poškodb in vrednost iz tabele št.1 za resnost

STOPNJA TVEGANJA		Resnost						
		A	B	C	D	E	F	G
verjetnost za nastanek poškodb	A	1	1	2	2	3	3	4
	B	1	2	2	3	3	4	4
	C	2	2	3	3	4	4	5
	D	2	3	3	4	4	5	5
	E	3	3	4	4	5	5	5

Tabela št.5

Nivo sprejemljivosti, stanje, aktivnosti in opredelitev roka za odpravo pomanjkljivosti so podani z ozirom na stopnjo tveganja v tabeli št.6.

NIVO	STANJE, AKTIVNOSTI IN ROKI ZA IZVEDBO	STOPNJA
Sprejemljivo	- tveganje je nepomembno - stanje je optimalno - posebni ukrepi ali aktivnosti niso potrebne	1
	- tveganje je malo - stanje je dobro - posebni ukrepi niso potrebni ali se izvajajo na daljši rok, zadostuje stalen nadzor delovnih razmer	2
Delno sprejemljivo	- tveganje je zmerno - stanje ni dobro vendar dopustno - potrebno izvajanje ukrepov za zmanjšanje tveganja na krajši rok	3
	- tveganje je veliko - stanje ni v skladu s predpisi - potrebno takojšnje izvajanje določenih ukrepov za zmanjšanje tveganja	4
Nesprejemljivo	- tveganje je zelo veliko - predpisi in splošno priznane norme so bistveno kršene - verjetne so težke posledice - delo se ne sme pričeti, oz. ga je potrebno takoj ustaviti ali izdati prepoved obratovanja	5

Tabela št.6

Navodilo:

V primeru nesprejemljivega tveganja je delodajalec dolžan razmere sanirati ali delovno mesto ukiniti. V obeh primerih mora naročiti ponovno oceno tveganja. Šele, ko z ukrepi doseže, da na obravnavanem delovnem mestu tveganje ni več nesprejemljivo, lahko podpiše izjavo o varnosti.

6.1.2 Ocenjevanje ključnih kazalnikov tveganja zaradi fizičnih obremenitev na delovnih mestih

Uporabljena metoda:	Za oceno tveganja se uporabi metodologija nemškega združenja za medicino dela - Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin – BauA, ki temelji na ocenjevanju referenčnih kazalnikov za oceno tveganja zaradi fizičnih obremenitev delavcev pri delu. Metode referenčnih kazalnikov so bile razvite pod okriljem BauA. Spadajo med presejalne metode, ki zagotavljajo informacije o potrebnih ukrepih, ki lahko zmanjšajo tveganje za negativne učinke na zdravje zaradi fizičnih obremenitev pri delu.	
Postopek ocenjevanja:	Skupna obremenitev zaradi ročnega dvigovanja, držanja, premeščanja (MKK-DDP)	$SO=(T2 + T3 + T4 + T5 + T6) \times T1$
	<u>Referenčni kazalniki za ocenjevanje:</u> T1 – časovne točke T2 – teža bremena T3 – značilnosti bremena	T4 – drža telesa T5 – neugodni pogoji dela T6 – organizacija dela
Postopek ocenjevanja	Skupna obremenitev zaradi vlečenja in potiskanja (MKK-VP)	$SO=(T2 + T3 + T4 + T5 + T6+T7) \times T1$
	<u>Referenčni kazalniki za ocenjevanje:</u> T1 – časovne točke T2 – teža bremena T3 – stanje transportnih poti	T4 – neugodni pogoji T5 – neugodne lastnosti vozil T6 – drža telesa T7 – organizacija dela
Postopek ocenjevanja	Skupna obremenitev zaradi ročnih delovnih procesov (MKK-RD)	$SO=(T2 + T3 + T4 + T5 + T6+T7) \times T1$
	<u>Referenčni kazalniki za ocenjevanje:</u> T1 – časovne točke T2 – vrsta sile pri držanju / premikanju T3 – prenos sile/pogoji prijemanja	T4 – položaj in gibanje roke/dlani T5 – neugodni delovni pogoji T6 – drža telesa T7 – organizacija dela
Postopek ocenjevanja	Skupna obremenitev zaradi premikanja (gibanja) telesa (MKK-PT)	$SO=(T2 + T3 + T4 + T5 + T6+T7) \times T1$
	<u>Referenčni kazalniki za ocenjevanje:</u> T1 – časovne točke T2 – način gibanja + teža bremena T3 – položaj bremena pri gibanju/težišče T4 – položaj telesa pri gibanju	T5 – neugodni pogoji za izvajanje dela T6 – gibanje telesa pri vožnji z mišično močjo T7 – vozna pot / neugodni pogoji T8 – organizacija dela
Postopek ocenjevanja	Skupna obremenitev zaradi uporabe celotne telesne moči (MKK-CTM)	$SO=(T2 + T3 + T4 + T5 + T6) \times T1$
	<u>Referenčni kazalniki za ocenjevanje:</u> T1 – časovne točke T2 – uporaba sile T3 – simetrija delovanja sile	T4 – drža telesa T5 – neugodni pogoji za izvajanje dela T6 – organizacija dela
Postopek ocenjevanja	Skupna obremenitev zaradi prisilne drže telesa (MKK-PDT)	$SO=(T2_A + T3_A + T4_A) \times T1$ $SO=(T2_B + T3_B + T4_B) \times T1$ $SO=(T2_C + T3_C + T4_C) \times T1$ SO je največji izmed zgornjih produktov.
	<u>Referenčni kazalniki za ocenjevanje:</u> T1 – časovne točke T2 – skupno število ocen tveganja (A,B, C)	T3 – neugodni delovni pogoji (A,B, C) T4 – dodatni delovni pogoji (A,B, C)

Ocenjevanje tveganja in vrednotenje

Tveganje	Stopnja tveganja	Stopnja obremenitve	a) Verjetnost fizične preobremenitve b) Mogoče zdravstvene posledice	Ukrepi
	1	< 20 točk	Nizka a) Fizična preobremenitev ni verjetna. b) Zdravstvenih tveganj ni pričakovati.	Niso potrebni.
	2	20 - < 50 točk	Rahlo povečana a) Fizična preobremenitev je mogoča pri manj odpornih osebah, še posebej pri mlajših, starejših, nosečih delavkah ali osebah pri katerih izvajalec medicine dela ugotovi zdravstvene omejitve. b) Utrujenost, manjše težave s prilagajanjem, ki je mogoče odpraviti v prostem času.	V najkrajšem možnem času je potrebna prilagoditev delovnega mesta in izdelava načrta drugih preventivnih ukrepov za zmanjšanje stopnje obremenitve pri delavcih pri katerih izvajalec medicine dela ugotovi zdravstvene omejitve.
	3	50 - < 100 točk	Bistveno povečana a) Fizična preobremenitev je mogoča tudi pri običajno odpornih osebah. b) Motnje (bolečina), lahko tudi disfunkcije, ki so v večini primerov reverzibilne, brez morfološke manifestacije.	V najkrajšem možnem času je potrebna prilagoditev delovnega mesta in izdelava načrta drugih preventivnih ukrepov za zmanjšanje stopnje obremenitve.
	4	≥ 100 točk	Visoka a) Fizična preobremenitev je verjetna. b) Izrazitejše motnje in/ali disfunkcije, strukturne poškodbe s patološkim pomenom.	Nemudoma je potrebna prilagoditev delovnega mesta in izdelava načrta drugih preventivnih ukrepov za zmanjšanje stopnje obremenitve.

*Meje med posameznimi območji tveganja so odvisne od tehnike oz. načina izvajanja dela in delovne zmogljivosti delavca. Razvrstitev je torej treba razumeti kot vodilo. Načeloma lahko domnevamo, da višji kot je rezultat, večja je verjetnost fizične preobremenitve. Glej tudi sliko spodaj.

		20	50	100	Točke MKK
Individualna odpornost	Nizka				
	Visoka				
		Splošni cilj: Varno za normalno odporne delavce.		Individualna ocena stanja: Za delavce z visoko odpornostjo na obremenitve še sprejemljivo.	
		Individualna ocena stanja za delavce z zmanjšano odpornostjo, delavce z omejitvami ali varovane skupine delavcev.		Neustrezno delovno mesto: Nevarne posledice za zdravje je pričakovati skoraj pri vseh delavcih.	
				Nevarno tudi za delavce, normalno odporne na obremenitve.	

Meje med območji tveganja glede na fizično sposobnost delavca (Vir: Institut ASER e. V., Wuppertal)

6.1.3 Ocenjevanje tveganja zaradi izpostavljenosti kemičnim škodljivostim na delovnih mestih

porabljena metoda:	Metoda AUVA - Allgemeine Unfallversicherungsanstalt - Stanje je bilo analizirano s pomočjo AUVA metode, ki zajema analizo in oceno tveganj na posameznih delovnih postopkih zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu, kot zahteva 17. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS št. 43/2011) ter Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/21, 29/24). Ocena tveganja je integriran sklop programske opreme za ocenjevanje tveganja, ki jo je razvil IVD Maribor.	
Postopek ocenjevanja:	Tveganje, ki ga povzroča nevarna snov: $Rnks = (A+K) \times H$ $Rnks = (A1 + K1) \times H1 + (An + Kn) \times Hn / n$ Parametri za ocenjevanje: Akutni učinek (A) Kroničen učinek na zdravje (K) Sproščanje nevarnih snovi v okolico (H)	Tveganje, ki ga povzroča delovno mesto: $Rd = T + O + D$ Parametri za ocenjevanje: Stanje tehnike (T) Organizacija dela (O) Razmere, odvisne od delavca (D)
Stopnje tveganja	Stopnja tveganja 1 - nenevarno delo, dodatni ukrepi niso potrebni Stopnja tveganja 2 - priporočeni dolgoročni ukrepi Stopnja tveganja 3 - priporočeni srednjeročni ukrepi Stopnja tveganja 4 - potrebni takojšnji ukrepi Stopnja tveganja 5 - takojšnja ustavitev dela, zamenjava snovi ali sprememba delovnih postopkov	

Ocena stopnje tveganja s pomočjo matrike ocenjevanja

MATRIKA TVEGANJA					
Rd / Rnks	0 do 5	5 do 9	9 do 17	17 do 32	> 32
0 do 20	nenevarno delo stopnja tveganja 1 priporočeni dolgoročni ukrepi stopnja tveganja 2 priporočeni srednjeročni ukrepi stopnja tveganja 3 potrebni ukrepi takojšnja stopnja tveganja 4 takojšnja zamenjava snovi in sprememba delovnih postopkov stopnja tveganja 5				
21 do 40					
41 do 60					
61 do 110					

Komentar

Za delovne postopke, ocenjene s **stopnjo 1** velja, da je prepoznano zanemarljivo tveganje, ki ne zahteva posebnih ukrepov. Zagotavljati je potrebno ustrezen nadzor nad rokovanjem in uporabo nevarnih kemičnih snovi ter nad uporabo predpisane osebne varovalne opreme. Zaposleni morajo biti stalno redno seznanjeni z varnostnimi ukrepi. Izvaja se naj reden stalen nadzor nad upoštevanjem vseh predpisanih varnostnih ukrepov.

Za delovne postopke, ocenjene s **stopnjo 2** velja, da je prepoznano tveganje sprejemljivo, ki ne zahteva posebnih dodatnih ukrepov. Delodajalec mora skrb in odgovornost posvečati specifičnim varnostnim ukrepom – zagotavljanju ustreznega lokalnega odsesovanja z zajemom čim bližje viru ter odvajanju izven delovnega okolja in kontroli prezračevanja. Delodajalec mora zagotavljati ustrezen nadzor nad rokovanjem in uporabo nevarnih kemičnih snovi ter nad uporabo predpisane osebne varovalne opreme. Zaposleni so seznanjeni z varnostnimi ukrepi. Izvaja se naj stalen nadzor nad upoštevanjem vseh predpisanih varnostnih ukrepov. Zahtevan je stalen nadzor za zagotavljanje ustreznosti delovnega okolja. Zahtevan je monitoring za zagotavljanje nadzora.

Za delovne postopke, ocenjene s **stopnjo 3** velja, da je prepoznano sprejemljivo tveganje, ki zahteva sprejetje posebnih ukrepov. Obremenitev ovira delo, dolgotrajno je lahko nevarno ali škodljivo. Potreben je pazljiv in trajen nadzor stanja. V predpisanem časovnem roku je potrebno proučiti ukrepe in roke za zmanjšanje

nevarnosti/obremenjenosti. Delodajalec mora skrb in odgovornost posvečati specifičnim varnostnim ukrepom – zagotavljanju ustreznega lokalnega odsesavanja z zajemom čim bliže viru ter odvajanju izven delovnega okolja, kontroli prezračevanja. Delodajalec mora zagotavljati ustrezen nadzor nad rokovanjem in uporabo nevarnih kemičnih snovi, ter nad uporabo predpisane osebne varovalne opreme. Zaposleni so seznanjeni z varnostnimi ukrepi. Izvaja se naj stalen nadzor nad upoštevanjem vseh predpisanih varnostnih ukrepov. Zahtevan je stalen nadzor za zagotavljanje ustreznosti delovnega okolja. Zahtevano je ukrepanje za znižanje tveganja za katere so preventivni stroški že določeni. Ukrepe za znižanje tveganja se izvede v predpisanem časovnem roku. Če je razred tveganja 3 povezan z trajnimi posledicami nezgode ali smrtjo, je potrebno še dodatno preučiti verjetnost nastanka nezgode, da se zagotovijo izboljšani preventivni ukrepi.

Za delovne postopke, ocenjene s **stopnjo 4** velja, da je prepoznano tveganje, ki zahteva takojšnje izvajanje varnostnih ukrepov. Potrebno je takojšnje ukrepanje z uvedbo ustreznih prilagojenih varnostnih ukrepov – uvedba zaprtega procesa, ločitev tehnološkega procesa, ki povečuje nevarnost za večje število izpostavljenih delavcev, tehnološke spremembe, dodatna specifična varovalna oprema.

Za delovne postopke, ocenjene s **stopnjo 5** velja, da je prepoznano tveganje, ki zahteva spremembe v delovnih procesih in/ali zamenjavo nevarnih snovi. Delo se ne sme pričeti in nadaljevati, preden se tveganje ne zniža. Potrebno je proučiti in sprejeti takojšnje ukrepe za zamenjavo nevarnih kemičnih snovi in spremembo delovnih postopkov, ki bodo zmanjšali tveganja delavcev. Sprejetje strožjih ukrepov zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem. Če se tveganje ne zniža, je delo pod nespremenjenimi pogoji prepovedano.

6.1.4 Ocena tveganja po posamezni organizacijski enoti